

Makitibi ki dɔsay ki Pol ndangi adi Koreti je

*Ta ki dɔ makitibi ti ki dɔsay ki Pol ndangi adi
Koreti je*

MBa lə Pol ki kɔ joo ki mba kilə mbɛ Poy Ta ki Maji ki aw, aw tɛɛ Koreti ti ki e ɓe bo kare ki dɔnangi Girəsi ti. Loki Pol aw tɛɛ Koreti ti, isi ti nɔɔ ra nay dɔgi gide jijoo. Ningə njé kaw-naa je ki Pol ində ngirəde, əi dije ki əi Jipi je al, ki əi njé tɔ ɓa je al.

Koreti e ɓe bo ki ne kingə e ngay me ti ki takul toe kadi ba bo ti ki ra adi bato je rai ngay titi. NJé ra gati je uwai naa ti be, taa njé ne gər je ki dangi dangi ka əi ngay me ti tɔ. Nə ne kare ki majal, kaya ki ra rosi mee. Ra adi njé kaw-naa je ki əi ngə ɓəy kin, ne je ngay tilə-de naa ti. Lo kin ti, Pol ga ta ngay dɔde ti, tadɔ loki iyə-de ə aw lo ki rangi ti, nja naa ti naa ti, ingə poyde ki ade rɔnəl al. E be ə, ndangi-n makitibi ki asi sɔ be adi-de. Makitibi je ki joo ə j-ingə-de me Kilə-mindi ti ki sigi ne kin, nə njé ki joo dəw gər lo ki tade ti ti al. Pol əl ta ləde: ki kare me 1 Kor 5.9-13, ə e ki nungi me 2 Kor 2.3 tɔ. Ningə makitibi je ki joo ki j-ingə dan made je ti ne kin, Pol ndangi-de dɔkagilo mba ti lie ki kɔ mitə ki mba kilə mbɛ Poy Ta ki Maji. Ki dɔsay Pol ndange Epəji ti, ə e ki kɔ joo ndange Epəji ti wa tɔ ə se dɔnangi Masəduwan ti wa be.

Me makitibi ti ki dɔsay kin, go ta kuwə ji-naa ti, ki kəl ta ki Luwə ki mbata maji lie ki ra (1.1-9), Pol dəji njé kaw-naa je ki Koreti ti kadi indai ngangi gangi-naa ki to dande ti kin nim (1.10-4.21), kadi əsi kaya

ki ra ngərangi nim (5), kadi iyəi ta kaw ki ndu kasi-naa al ki dande ti nō njé gangi ta je ti ki gəri Luwə al kin nim tō (6.1-11). Pol təl a nōo əl-de bəy tō kadi gəri lo kində kənde go darode ti ki e kəy kisi NDil Luwə kin tō (6.12-20). Ningə go ta kəji je ti kin, Pol tur ta je ti ki dangi dangi ki njé kaw-naa je dəji-e me makitibi ti ki ilai adi-e. Adi e ta ki oji dō:

Taa-naa (7);

Ta ki dō kuso da je ti ki awi nō kagi yo je ti, ki ta ki dō pa njiyəde me ne je ti pəti ki aw naa ti ki ya Luwə al (8.1-11.1);

Ta ki dō njé kaw-naa je ti ki ne kuso lə Bəbe (11.2-34);

Ta ki dō kadi-kare je ti lə NDil Luwə (12-14);

Ki ta ki dō ki njé koy je lo koy ti (15).

Pol təl ta makitibi ləne ki poy ta je madi tō (ta ki dō ne kaw ti nim, ndigi ra je lə Pol nim...), kuwə ji-naa tō (16).

Me ne je ti pəti ki asi-naa al dan Korēti je ti kin, Pol əl-de təkī təl rō go ndu ti lə Kirisi par ə a ra kadi ne je asi-naa. NGa ningə ndigi-naa ki rəjeti lə ngakonaa je ə e rəbi ki maji itə rəbi je pəti tō (13).

Kuwə ji-naa

¹ Mi Pol ki Luwə bar-m, ki go me ndigi ti lie kadi mi nje kaw kilə lə Jəju Kirisi, naa ti ki ngokoje Sositən[☆],

² j-uwə jisi səi njé kaw-naa je ki isi Korēti[☆] ti, j-uwə jisi səi njé ki Luwə or səsi me majal ti kə ki go rəbi kində rō naa ti ki Jəju Kirisi, j-uwə jisi səi njé ki Luwə bar səsi tə dije ki kay njay ləne, j-uwə jisi səi

☆ 1:1 Knjk 18.17 ☆ 1:2 Knjk 18.1

dije pəti ki, me lo je ti ki dangi dangi, isi ɓai tɔ ʔabe ləje Jəju Kirisi, ʔabe ləsi ki ʔabe ləje.

³ Kadi me-maji ki kisi-maje lə Bawje Luwə əi ki ʔabe Jəju Kirisi e dəsi ti.

Ra maji lə Luwə me Kirisi ti

⁴ M-ra oyo Luwə ləm ki ndɔ je ndɔ je ki mbata ləsi. M-ra-e oyo əji dɔ me-maji lie ki to dəsi ti me kində rɔ naa ti ki Jəju Kirisi.

⁵ Tado me kində rɔ naa ti ki Kirisi kin ə maji ur-n səsi me kuji ta ti ki me ne ɓər ti.

⁶ Naji ki ma ki dɔ Kirisi ti e ki ma ki tɔgi dansi ti,

⁷ adi kadi-kare madi kare ki du səsi goto. Isi ingəmi ndɔ ki ʔabe ləje Jəju Kirisi a tɛɛ-n həy.

⁸ Kirisi wa ki done a adi səsi tɔgi kadi uwəi rəsi ba bitɔ dɔbəy ndɔ ti. A adi uwəi rəsi ba mba kadi ndɔ təl-e ɓa səi ki ta dəsi ti al.

⁹ MBata Luwə ki nje ɓar səsi, ilə səsi naa ti ki NGone Jəju Kirisi ki ʔabe ləje, e Luwə ki nje ka dɔ ndune ti.

¹⁰ NGakom je, m-ndəji səsi me tɔ ʔabe ti ləje Jəju Kirisi kadi adi ndusi e naa ti. Adi gangi-naa goto dansi ti. Maji kadi adi tagasi je ki angalsi je e naa ti kare ba.

¹¹ MBa ri ə m-əl ta kin be wa? M-əl be mbata dije ki Kolowe ti əli-mi ta ki dəsi ti adi-m m-o.

¹² Ningə ne ki m-ge kadi m-əl səsi, m-o təkɔ dansi ti dəw madi ə nə: «Mi dəw lə Pol», ki nungɔ ə nə: «Mi dəw lə Apolosi[☆]», ki rangɔ ə nə: «Mi dəw lə Piyər», ə e ki rangɔ ɓəy ə nə: «Mi lə Kirisi».

¹³ Ə se Kirisi e ki gangi rone dana wa? Se e Pol ə ɓəi-e dɔ kagi-dəsi ti mbata ləsi wa? Se rai səsi batəm me tɔ Pol ti wa?

[☆] 1:12 Knjk 18.24

14 M-ra oyo Luwə təkɪ ra adi m-ra batəm dəw madi kare dansi ti al. Dije ki m-ra-de batəm e Kirisipusi* əi ki Gayusi par.

15 Dəw madi kare ki a ə nə rai ne batəm me təm ti goto.

16 Dije ki m-ra-de batəm bəy tə bə, e njé ki me kəy ti lə Isitəpanasi. Ki rangi to noo ningə, m-o al ngata.

17 E ki mba kilə mbə Poy Ta ki Maji ə Kirisilə-m, bi e ki mba ra batəm al. Kilə mbə Poy Ta ki Maji kin e ki gosi ta ki ta ti al. Re e ki gosi ta ki ta ti ningə, koy Kirisidə kagi-dəsi ti a təl ne ki ndae goto.

Kirisilə e təgi ki tər lə Luwə

18 MBə koy Kirisidə kagi-dəsi ti e ta mbə ki rə dije ti ki isi awi tuji ti. Nə ki rəjeti je ki j-ingə kaji ningə e təgi lə Luwə.

19 Makitibi lə Luwə ə nə: «M-a m-tuji tər lə njé tər je, ningə njé ne gər je, m-a m-ro ta ne gər ləde kadi təl ne ki kare*.»

20 Nje tər e ra be? Nje ndo ndu-kun e ra be? Nje naji ta e ra be? Tər lə dəw ki duniya ti ə yə Luwə təl-e ne ki mbə ti.

21 E be mbata tər ki dənangi ti ne asi kadi aw ki dije adi gəri tər lə Luwə al. E be ə Luwə ndigi ngay kadi n-aji dije ki adi-e mede. Dije ki adi-e mede ki go rəbi kilə mbə Poy Ta ki Maji ki dəw oo ə to tə ta mbə yo.

22 *Jipi je dəji kadi n-ooi ne kəji, Girəki je sangi tər tə.

23 Ki səbi dəje ningə, j-ilə mbə Kirisilə ki bəi-e də kagi-dəsi ti. MBə kin təl jigi tigə Jipi je, ə e ta mbə ki rə dije ti ki əi Jipi je al tə.

* 1:14 Knjk 18.8 * 1:19 Ejay 29.14

24 Nə ki rə dije ti əi Jipi je ki dije ki əi Jipi je al, ki Luwə ɓar-de ningə, mbe lə Kirisi kin e tɔgi ki tər lə Luwə mbata ti ləde.

25 Tado ta mbə lə Luwə kin e tər ki itə tər lə dije, ə tɔgi goto lə Luwə kin e tɔgi ki itə tɔgi lə dije.

26 NGakom je, indəi kəmsi maji oi. Dansi ti ki Luwə ɓar səsi kin, njé tər je ki go darə ti əi ngay al, njé tɔgi je əi ngay al, njé tɔba je əi ngay al tə.

27 Ningə kadi igəri təkɪ Luwə kəti ne je ki njé tɔgi al ki dənangi ti ne mba kadi ilə-n rəsəl də ne je ti ki njé tɔgi.

28 Luwə kəti ne je ki kəme goto, ne ki dije kidi-e dənangi, ne je ki əi ne madi al, mba ro-n ta ne je ki dije ooi ndade.

29 Be mba kadi dəw madi ində gune nɔ Luwə ti al.

30 E Luwə ə ilə səsi naa ti ki Kirisi. Kirisi ki ɓone e tər ləje ki j rə Luwə ti. E ə, ki go rəbi lie, Luwə ɔr-n ta dɔje ti, adi j-ayi njay, ugə dɔje ji majal ti.

31 E be təkɪ makitibi lə Luwə əl-n ə nə: «Dəw ki ge kində gune ningə, maji kadi un Babe ə ində-n gune✧.»

2

Kilə mbə Poy Ta ki Maji lə Pol

1 NGakom je, loki m-aw dansi ti, m-ilə səsi mbə poy ta ki rɔjeti lə Luwə, ki to lo ɓɔyɔ ti, e ki ne gər ki al dəsi ə se ki tər ta ə m-ilə-n səsi mbə kin al.

2 MBata loki mi dansi ti, ne ki rangi ki m-sangi goto. M-sangi kadi igəri Kirisi par kare ba. Adi e Kirisi ki ɓəi-e kaɓi-dəsi ti.

3 Loki mi dansi ti, mi me tɔgi goto ti. M-əl səsi ta me dadi ti ki ɓəl.

✧ 1:31 Jərəmi 9.23

⁴ Ne ki m-ndo səsi ki mbɛ Poy Ta ki Maji ki m-ilə səsi kin, e ki ta ne ɣər lə dəw al. E ki go kɔji tɔgi ti lə NDil Luwə.

⁵ Be mba kadi kadi-me ləsi ilə ngirəne dɔ ne ɣər ti lə dəw al, nə dɔ tɔgi ti lə Luwə yo ta.

⁶ Ningə, je ka ji ndo njé kadi-me je ki tɔgi gangi me ndil ti ki me tər tɔ. Nə ke ə e tər lə dije ki dɔnangi ti ne al. Ta e tər lə njé tɔgi je ki dɔnangi ti ne ki ndɔ madi ə a tuji kin al tɔ.

⁷ J-ilə mbɛ tər lə Luwə. Tər ki kuti gide ki to lo bɔyo ti. E tər ki Luwə ində dɛe dana kəte nɔ kində duniya ti mbata tɔba ləje.

⁸ Tər ki dəw kare ki dan njé tɔgi je ti ki dɔnangi ti ne ki ɣər goto. Re kəmde tɛɛ dɔ tər ti kin ə re a bəy Babe ki nje tɔba kagi-dəsi ti al.

⁹ Ningə, təkɪ makitibi lə Luwə əl-n, e ne ki kəm dəw oo al, e ne ki mbi dəw oo al, e ne ki dəw ga mene ti al tɔ. E ne ki Luwə ində dɛe dana mbata ti lə dije ki ndigi-e✧.

¹⁰ NGa ningə, Luwə tɛɛ ki dɛe adi-je ki go rəbi lə NDil. MBata NDil oo gin ne je pəti. NDigi ra je lə Luwə ki to lo bɔyo ti ka NDil oo.

¹¹ Ki ɔji dɔ dəw, dəw madi ki ɣər ne je ki to rɔ madine ti goto. E ndil ki to rɔ dəw ti kin par ə ɣər ne je ki to rɔe ti. E be ə, ya Luwə ka to be tɔ. NDil Luwə ki karne ba par ə ɣər ne je ki to rɔ Luwə ti.

¹² NGa ningə, ndil ki e meje ti je kin e NDil ki dɔnangi ti ne al, nə e NDil ki j taa rɔ Luwə ti nu, mba kadi ji ɣər-n ne je ki Luwə adi-je ki go me-maji ti lie.

¹³ Ningə, j-əl tae ki rəbi ne ɣər lə dəw al, nə ki rəbi lə NDil. E be ə, j-isi j-ɔr gin ne ki rɔjeti lə NDil, j-adi dije ki go NDil ti.

✧ 2:9 Ejay 64.3; 52.15

14 Dəw ki aw ki NDil Luwə me ne ti al, asi kadi a ingə ne ki rojeti ki j ro Luwə ti al. MBata e NDil Luwə par kare ba ə adi dəw gər ne je ki rojeti kin.

15 Dəw ki aw ki NDil Luwə mene ti asi gangi ta do ne je ti pəti, ningə dəw ki rangi asi gangi ta dœ ti al.

16 Makitibi əl ə nə: «Nə ə gər ta ga lə Bəbe wa? Se nə ə asi kəje ta wa?» Dəwe goto, nə je, j-aw ki taga lə Kirisi.

3

Gangi-naa ki to dan nje kaw-naa je ti ki Koreṭi

1 NGakom je, ki rojeti ba, ta ki m-əl səsi kəte kin m-əl səsi tə dije ki go daro ti, tə dije ki əi ngan je ki du me kadi-me Kirisi ti. M-əl səsi ta tə dije ki go ndil ti al.

2 E mbata kin ə, m-adi-n səsi ne kuso ki ngə al, m-adi səsi mba yo. Tado togisi asi kadi usoi ne ki ngə al. Biti bone wa kin ka asi kadi usoi ne ki ngə al.

3 Asi al, tado səi dije ki go daro ti bəy. Səi dije ki go daro ti, isi njiyə ki go daro ti. M-əl be mbata isi rai-naa ni je, isi gaki-naa je.

4 Loki dəw madi ə nə ne dəw lə Pol, ningə ki nungi ə nə ne dəw lə Apolosi kin se e njiyə ki go daro ti al ə se e ri wa?

5 Apolosi ki Pol əi nə je ə? Apolosi ki Pol əi bəə kilə je lə Luwə. Əi bəə kilə je ki go rəbi ləde ə adi mesi Bəbe. Dəw ki ra danje ti ra kilə ləne təkilə Luwə aden.

6 Mi m-dibi ko, Apolosi e nje ra man do ti, ningə Luwə ə e nje ra kadi ibə.

7 Nje mə ko ki nje ra man do ti əi ne madi al. Dəw ki kadi tœ ba do ti e Luwə ki nje ra kadi togi.

☆ 2:16 Ejay 40.13

⁸ Nje dibe ki nje ra man dō ti asi-naa. Ningə dəw ki ra dande ti a ingə ne kigə go ji ki asi ta kilə lie ki ra.

⁹ MBata je madi-kilə je lənaa me kilə ti lə Luwə. Ningə səi, səi ndō lə Luwə, səi kəy kində je lie.

¹⁰ Ki go me-maji ti lə Luwə ki ilə-n kilə ləne jim ti, m-ində ngirə kilə dansi ti tə nje kində ngirə kilə ki maji. Ningə ki basine kin dəw ki rangi ində ta jim. Ke ə, kadi dəw ki ində ta kilə kin ɓa, ində kəmne go kinde ti ki a ində maji.

¹¹ Dəw a ində ngirə kilə kin rangi al ngata. NGirə kilə ka ə to ne ə e Jəju Kirisi par.

¹² NGa ningə re dəw ində ta kilə kin ki ɔr, ə se arja, ə se ki mbal ki ndole, ində ki kagi, ə se burim wale, ə se ki kadi ne ka, a to ki taga.

¹³ MBata ndō gangi ta ti ə, ne je pəti ginde a tɛɛ, ningə por a naa tɔgi kilə je pəti kadi dije a oy maje ki maje al.

¹⁴ Re kilə ki dəw ində dō ngire ti kin, ngə a taa ningə, ɓae a ingə ne kigə go jine.

¹⁵ A kin ə, kilə kin por ɔ-e tō ningə, ɓae a ingə ne kigə go jine al. Dəw kin a ingə kaji, nə e kaji ki a tɛɛ-n ta por ti jati jati.

¹⁶ Səi ɓa səi kəy kisi Luwə, nə igəri se igəri al wa?

¹⁷ Re dəw tuji kəy kisi Luwə ningə, Luwə a tuje dəwe kin tō. MBata kəy lə Luwə ay njay, ningə səi ə, səi kəy kisi Luwə.

¹⁸ Maji kadi dəw ndam ki rəne al. Kin ə re dansi ti, dəw madi oo rəne tə nje tər ki go taga ti ki dənangi ti ne ningə, maji kadi dəwe kin təl rəne mbə ti. Təl rəne mbəti kadi tə ingə-n tər ki rɔjeti.

¹⁹ Tado tər ki dənangi ti ne Luwə oo kadi e dō majal. Be ə makitibi lə Luwə ə nə: «Luwə uwə njé

tər je ki ta me ta ngom je ti ləde.»

²⁰ Taa təl əl bəy tɔ ə nə: «Luwə gər taga lə njé tər je, ningə oo kadi e ne madi al.»

²¹ Səbi kadi dəw madi un dije ində-n gunə al, mbata ne je pəti e yaši.

²² E-n Pol, ə se Apolosi, ə se Piyər, ə se dənangi, ə se kisi ki dɔ taa, ə se koy, ə se ne je ki bone ə se ki lo ti ti, ne je kin pəti e yaši.

²³ Ningə səi, səi yə Kirisi, ə Kirisi e yə Luwə tɔ.

4

Kilə ra njé kaw kilə je

¹ Ningə, maji kadi oi-je tə bəə kilə je lə Kirisi. Oi-je tə njé ngəm ne je lə Luwə, ne ki rəjeti ki to lo bəyɔ ti.

² NGa ningə, ne ki ba nje ne a ge rɔ nje ngəm ne ti, e ka dana par.

³ Ki ɔji dəm, ta kadi səi, ə se njé gangi ta dɔ dije ti, igangi ta dəm ti ra-m bəl al. Ta mi wa ki dəm, m-gangi ta dɔ rəm ti al tɔ. Tado m-ra ne ki majal al.

⁴ Ningə, e kin ə a ra kadi mi dəw ki dana al. Bəbe wa ə a gangi ta dəm ti.

⁵ MBata kin ə, maji kadi igangi ta dɔ dəw ti kəte nɔ dəkagiloe ti al. Ingəmi dəkagilo ki Bəbe a re ə, ne je ki toi lo bəyɔ ti me til ti, a ilə kunjɔ dɔde ti kadi a toi taga wakisa ta kəm dije ti. Ningə a tɛɛ ki gin ndigi ra lə dəw ki ra ki to me ti. Lo kin ti, Luwə a ilə tɔji dɔ dəw ti ki ra, ki go kilə rae ti.

⁶ NGakom je, m-əl səsi ta ki go kuje je ki dangi dangi ɔji dɔ Apolosi nim, ɔji dəm mi wa nim, mba kadi indoi ne rəje ti. M-ra be mba kadi dəw ra yane adi al dɔ ndu ki makitibi lə Luwə əl kin al. MBa kadi uni dəw indəi gusi, indori-naa al.

7 Se nã ə e nje ra kadi ito dangi dan dije ti wa? Se e Luwə ə e nje kadi ne je pəti ki aw-n kin al wa? NGa ə re e Luwə ə adi ne je pəti ki aw-n kin ningə, ra ban be ə isi ində-n gui tə ne ki e j wa ə ingə ki dərɔi be ə?

8 Ki basine kin, ingəi ne asi səsi ngata, səi njé ne kingə je. Kin isi oi be ki kanji kadi je səsi dɔ ti. M-ndigi kadi e bekɔ ki rɔjeti wa ə oi be, adi j-ɔ-n səsi.

9 Ningə, to təki je ki madi je ki njé kaw kilə je kin, Luwə ində-je go dije ti gogi be. Ji to tə dije ki gangi ta koy dɔde ti be. MBata Luwə iyə-je ji dije ti adi ji təl ne koo ta kəm dije ti pəti. Ta kəm malayka je ti ki ta kəm dije ti.

10 Je, ji təl mbə je mbata ti lə Kirisi, ningə səi, səi njé kəm-kaa je me Kirisi ti. Je njé tɔgi al, nə səi, səi njé tɔgi je. Je, dije isi kidi-je, ningə səi, dije isi buki səsi ti.

11 Biti bone ka j-isi j-ingə kɔ. Ne kusoje goto, man kayje goto, kibi kɔje goto. Dije isi adi-je kɔ, j-ilə mbir mbir ki lo.

12 Darəje je wa, ji ra kilə j-ɔ rɔgɔgɔ taa j-ingə ne kusoje me ti[☆]. Dije taji-je ka, ji njangi dɔde, rai-je kɔ ka j-uwə tɔgi je ba.

13 Əli ta je ki majal dɔje ti ka, j-ilə dingəm me naa ti. Biti bone ka dije ooi-je tə sɔ ki kəsi kilə kɔ. Ooi-je tə tɔ dije ki ndade goto.

14 M-əl səsi ta tə nganm je ki njé ndigi ləm. E ki mba kulə-n rɔsəl dəsi ti ba m-ndangi-n ta kin m-adi səsi al, nə e ki mba kadi m-tɛɛ-n kəmsi maji dɔ ne je ti.

15 Ningə, re njé kər nɔsi je ki me kadi-me Kirisi ti əi dibi kuti ka, bawsi ki go ndil ti e kare ba. MBata mi ə mi bawsi ki nje kilə səsi mbɛ Poy Ta ki Maji lə

☆ 4:12 Knjk 18.3; 20.34

Kirisi.

¹⁶ E be ə, m-dəji səsi kadi oi go njam maji.

¹⁷ M-ilə Timote[☆] ki rəsi ti ki mbata ta kin. Timote ki e ngonm ki nje ndigi ləm, ngonm ki dana me ta ti lə Bəbe. Timote a ole mesi də ne ndo ti ləm me kisi ki də taa ti ki Kirisi. Kuje ki m-isi m-ndo-n njé kaw-naa je ki lo je pəti.

¹⁸ Dije madi sii gidide, ooi təkı m-a m-təl tə m-tee rəsi gogi al ngata.

¹⁹ Nə re Luwə ndigi ə dəkagilo ngay al par ə m-a m-tee rəsi ti noo. Ningə dije ki njé si gidide kin, m-a m-o-n ta kəldə par al, nə m-o-n kilə ki tōgide asi ra tə.

²⁰ Tado kōbe lə Luwə e me ta ki kəl ti al, nə e me tōgi ti.

²¹ E ri ə indigi dana? Indigi kadi m-aw rəsi ti ki gəl jim ti ə se kadi m-aw ki ngame ki rosi ki ndigi-naa, ki e ngame ki səl ləm ləm ə.

5

Kaya ki to dan njé kaw-naa je ti ki Koreṭi

¹ Dije əli ki lo lo adi m-o təkı kaya ki to kəl tae al to dansi ti. Dije ki gəri Luwə al ka, dəw ingə ko kaya ki be kin dande ti al. J-o kadi dəw kare dansi ti isi sangi ne bawne[☆].

² Ə səi, isi sii gidisi. Ne kin, e ne ki kadi a adi səsi ndingə rə. Ningə dəw ki be kin e dəw ki kadi a tuwəi-e dansi ti kə.

³ Ki əji dəm, mi say səsi, nə təkı mi səsi naa ti me ndil ti, m-gangi ta də dəwe ti kin me tə Jəju Kirisi ti. M-gangi ta dəe ti təkı mi səsi naa ti be.

☆ 4:17 Knjk 16.1 ☆ 5:1 Ləbatiki 18.8; Dəterənom 23.1

⁴ Nīngə loki a kawī-naa ə mi səsi naa ti me ndil ti, təgi Babe ləje Jəju a e naa ti səje də ta ki gangi ti kin.

⁵ Dəw ki be kin, səbi kadi iyəi-e ji Satə ti kadi tuji darəe kə. *Satə tuji darəe kə kadi ndile ingə kaji ndə təl Babe Jəju ti.

⁶ Nə ki kadi isii gidisi, mi m-o al jagi. Se igəri al wa? Əm ki ndəy be ki dəw ləy-n nduji, a ra adi nduji j.

⁷ Səbi kadi əri əm ki kəke dansi ti kə, mba kadi səi nduji ki ləy ki sigi. Səi nduji ki ləy ki sigi mbata əm goto dansi ti. Əm ki kəke goto dansi ti, tadə ngon bati ra nay taa kilə taa ləje e ki kijə minde.

⁸ Adi ji rai nay taa kilə taa kin ki əm ki kəke al. Adi ji rai ki əm majal al, adi ji rai ki əm me ndul al. Nə adi ji rai ki nduji ki ləy ki əm goto me ti, ki e nduji ki ay njay, ki rəjeti.

⁹ Me makitibi ti ki m-ndangi kəte madi səsi kin, m-əl səsi kadi indoləi-naa ki dije ki njé ra kaya je al.

¹⁰ Nīngə, m-əl be mbata lə dije pəti ki dənangi ti ne ki njé ra kaya je, ə se njé ra majal je, ə se njé bogi je, ə se njé kəsi dəde nangi nə kagi yo je ti, al. Re e be nīngə, a tēi kə dande ti.

¹¹ Nə ki m-əl səsi, səbi də dəw ki ə nə nə nje kadi-me, nīngə isī ta ra kaya ti, isī ta ra mal la ti, isī ta kəsi dəne nangi nə kagi yo je ti, isī ta nə taji ti, isī ta ra gə kasi ti, ki ta bogi ti. Dəw ki be kin ə kadi indəi rəsi naa ti sie al.

¹² E ta ləm mi ə kadi m-gangi ta də dije ti ki əi njé kadi-me je al, al. Nīngə, e njé ki əi dan njé kaw-naa je ti ə kadi a gangi ta dəde ti.

¹³ Njé ki əi njé kadi-me je al, e Luwə ə a gangi ta dəde ti. Ituwəi dəw ki nje me ndul dansi ti kə*.

6

Ta ki gangi ki dan njé kadi-me je ti

¹ Loki ta to dansi ti, səi ki adi mesi Jəju ningə, itəli uni awi nɔ njé kɔbe je ti ki gəri Luwə al bəy tɔ. Irai be ki mba ri wa ka dəw gər al? Uni ta awi nɔde ti, ə iyəi dije lə Luwə.

² Se igəri kadi dije ki kay njay lə Luwə ə a gangi ta dɔ dije ki dɔnangi ti ne al wa? Kin ə igəri kadi e səi je ə a igangi ta dɔ dije ti ki dɔnangi ti ne ningə, ra ban be ə asi kadi igangi ngan ta je ki majal be ki to dansi ti al ə?

³ Se igəri kadi e j-əi je ə j-a ji gangi ta dɔ malayka je ti al wa? Ə kin ə e be ningə, ra ban be ə j-asi kadi ji gangi ngan ta je ki toi danje ti bone kin al ə?

⁴ Gine e ri ə, loki ngan ta je ki be kin toi dansi ti ningə, uni awi rɔ dije ti ki əi ne madi al dan njé kawnaa je ti ə?

⁵ M-əl səsi ta kin be kadi rəsi səl səsi. Ningə, se dəw madi kare be ki nje kəm-kədi, ki kadi gangi ta dan ngakone je ti ki njé kadi-me je goto biti wa?

⁶ Ə kadi ngakonaa je ki me Kirisi ti uni-naa awi nɔ dije ti ki gəri Luwə al!

⁷ Ki rɔjeti ba, kaw ə wa ki awi ki naa lo gangi ta ti kin, tɔji kasi al ləsi ki taga ngata. Se ra ban ə indigi kadi isi dɔ ti ki njé ki rai səsi ne ki go rəbe ti al kin al wa? Se ra ban ə iyəi adi tuji ne ləsi par al wa?

⁸ Ə, səi yo ta itəli isi rai ne ki go rəbe ti al, isi bogi ngakosi je ki me Kirisi ti.

⁹ Igəri kadi njé ra ne je ki go rəbe ti al, a oy kɔbe lə Luwə al, ə se igəri al wa? Maji kadi ədi rəsi al, tado njé ra kaya je, ki njé ra yo je, ki njé kuwə marim je,

¹⁰ ki d̄ingəm je ki njé sangi-naa je, ki njé bogi je, ki njé kəm-nda je, ki njé kasi ra je, ki njé taji ne je, ki njé taa ne læ dije dɔ gu ti je, dije kin pəti a ooi kɔbe læ Luwə al.

¹¹ Ne je kin ə e kilə ra dije madi dansi ti kəte. Nə basine, səi dije ki Luwə togɪ səsi adi ayi njay, Luwə ində səsi ta dangi mbata ti lie, Luwə ɔr ta dɔsi ti ki tɔ Babe læje Jəju Kirisi, taa ki takul NDil ki kay njay tɔ.

Darəje e Kəy kisi NDil Luwə

¹² Dije madi əli əi nə: «Ta rəbi to kadi m-ra ne je pəti ki mem ndigi kare.» E ki rɔjeti, «ta rəbi to kadi m-ra ne je pəti ki mem ndigi kare,» nə ne je pəti maji səm dərɔ al. «Ta rəbi to kadi m-ra ne je pəti ki mem ndigi kare.» Nə m-ndigi kadi ne madi aw ki tɔgi dəm ti al.

¹³ Ne kuso e ki mbata me dəw, ə me dəw to mbata ne kuso tɔ, nə Luwə a tujɪ-de joo pu kɔ. Nə darɔ dəw e mbata kaya al. Darɔ dəw e mbata Babe, ningə Babe ka isi mbata dəw tɔ.

¹⁴ Təki Luwə adi Babe ɹi-n taa lo koy ti ka kin ə, a adi je ka j-a j-ɹ taa lo koy ti tɔ. A adi j-ɹ taa lo koy ti ki takul tɔge.

¹⁵ Se igəri kadi darɔsi je əi ngan rɔ Kirisi al wa? Se m-a m-un ngan rɔ Kirisi kadi m-təl-e ngan rɔ kaya dəne ti wa? Jagi m-a m-ra be al.

¹⁶ Se igəri kadi dəw ki ilə rone naa ti ki kaya dəne, təli darɔ ki kare ba sie al wa? Tadɔ makitibi læ Luwə ə nə: «Dije ki joo kin a təli darɔ ki kare✧.»

¹⁷ Nə, dəw ki ilə rone naa ti ki Babe, e naa ti sie kare ba me ndil ti tɔ.

¹⁸ E mbata kin ə, kadi imbati kaya sangi dəne je. Tadɔ, ndəgi majal je ki dəw rade, əi gidi rəe ti

✧ 6:16 Kilə ngirə ne je 2.24

tagane, nə dəw ki isi sangi dāne kaya ti, isi ra majal ɔsi-n ta rone e wa.

¹⁹ Se igəri kadi darəsi je e kəy kisi NDil Luwə al wa? NDil ki e mesi ti kin i rə Luwə ti, Luwə ə adi səsi. Darəsi e ya Luwə, bi e ya si al.

²⁰ Maji kadi ilai tɔji dɔ Luwə ti me darəsi ti, tado Luwə igə dəsi ki gati ki ngay.

7

Ta ki dɔ taa-naa ti

¹ Ta ki oji dɔ ta je madi ki əli-mi me makitibi ti ki indangi adi-mi. M-o maji ngay kadi dingəm tɛɛ kadi dāne ti al.

² Nə mba kadi dəw osi me kaya ki ra ti al, maji kadi dingəm ki ra ka aw ki dāne ləne ki oji dāne, ə dāne ki ra ka kadi aw ki dingəm ləne ki oji dāne tɔ.

³ Maji kadi dingəm ki ra ka adi nene ne ki sɔbi kadi ade, ningə kadi dāne ka adi ngawne ne ki sɔbi kadi ade tɔ.

⁴ MBata dāne aw ki tɔgi dɔ rone ti al, nə e ngawe ə aw ki tɔgi dɔ ti. Be tɔ ə, dingəm ka aw ki tɔgi dɔ rone ti al, nə e nee ə aw ki tɔgi dɔ ti.

⁵ Maji kadi ɔgi-naa rəsi al. Re ɔgi-naa rəsi ningə, kadi e ki go mindisi ki osi naa ti mba kadi uni rəsi əli ta ki Luwə. Ningə go ti ə, itəli awi naa ti gogi. Be mba kadi *Satə ingə rəbi na-n səsi al. Ingə rəbi na səsi loki asi kuwə rəsi ngə al.

⁶ Ta ki m-əl səsi kin, e ndu ba m-adi səsi al, nə e go rəbi madi ə m-ɔji səsi.

⁷ M-ndigi ngay kadi dingəm je pəti toi tə mi be, nə ke ə, nə nə ka aw ki kadi-kare ləne ki Luwə ade.

*Kadi kare je əi dangi dangi: dəw kare aw ki kadi-kare ne madi, ə e ki nungi aw ki kadi-kare ne ki rangi tɔ.

⁸ M-əl buwə je ki njé ngaw koy je, təkɪ to maji ngay kadi isi dərɔde tə mi be.

⁹ Nə ke ə re, asi kadi uwəi rɔde ngə al ɔa, maji kadi taai dəne, ə se taai dɪngəm ki rangi. Tadɔ, taa-naa e soti kadi dəw ində gu dɔ ngur darɔ ti.

¹⁰ Ki ɔji dɔ dije ki taai-naa ki bəlme, maji kadi dəne tɛɛ ji ngawne ti al. Nɪngə, ndu kin e mi ə m-un al, nə e Bəbe ə un.

¹¹ A re dəne tɛɛ ji ngawne ti ɔa, a taa dɪngəm ki rangi al. Re e be al tɔ nɪngə, kadi təl aw ji ngawne ti gogi. Ə kadi dɪngəm ka tuwə nene al tɔ✧.

¹² Ki ɔji dɔ ndəgi dije nɪngə, e mi ə m-əl-de ta, ɔi e Bəbe al. M-əl kadi re, dɪngəm ki un mene adi Kirisi, aw ki dəne ki gər Kirisi al, ə dəne ka kin ndigi kadi n-isi sie ɔa, maji kadi tuwe al.

¹³ Ə re dəne ki un mene adi Kirisi, aw ki dɪngəm ki gər Luwə al, ə dɪngəm ka kin ndigi kadi n-isi sie ka, maji kadi mbate al tɔ.

¹⁴ Tadɔ, dɪngəm ki gər Luwə al a e ki kay njay ki takul nene. Nɪngə dəne ki gər Luwə al ka, a e ki kay njay ki takul ngawne tɔ. Re e be al nɪngə, ngande je a əi ki kay njay al. Nə ki rɔjeti, əi ki kay njay.

¹⁵ A kin ə re, e ki gər Luwə al, ndigi mbati-naa nɪngə, ta rəbi to mbata ti lie. Tadɔ goe ti kin, ne madi ki dɔɔ nje kun mene kadi Kirisi naa ti ki nje gər Luwə al goto. Luwə ɔar səsi kadi isi ki naa ki lapiya.

✧ 7:11 10-11: Mt 5.32; Mk 10.11-12; Lk 16.18

16 Dəw gər al, ki go rəbi kisi naa ti kin, dɔ maji ə, ɔ dənə a aji ngawi, ə se ɔ dɔngəm a aji nei.

Ka dɔ nja ti me ɓar ti ki Luwə ɓar dəw

17 Kadi ne ra dəw ki ra e ki go kadi-kare ti lie. Kadi kare ki Babe ade ki go kise ti ki dɔe taa, kəte taa kadi Luwə ɓar-e-n. E kin e ta ki m-ndangi madi njé kaw-naa je pəti.

18 Kin ə re dəw madi ijə mətine kəte taa kadi Luwə ɓar-e ningə, kadi təl ra rone tənje kijə mətɪ al ɓəy be al. A kin ə re dəw madi ijə mətine al ɓəy, ə Luwə ɓar-e ningə, kadi təl aw ijə mətine al ngata.

19 M-adi igəri təki kijə mətɪ e ne madi kare al. Taa kijə mətɪ al ka e ne madi al tɔ. Ne ki sɔbi kində kəm go ti, e ngəm go ndu-kun je lə Luwə.

20 Maji kadi, nɔ nɔ ka isi me ji kisi ti ləne ki isi-n kəte taa kadi Luwə ɓar-e-n.

21 Kin ə ɔ ɓəə kəte taa kadi Luwə ɓari ə, kadi iga ta dɔ kei ɓəə ti kin al. Re ta rəbi to mba kadi ɔr kulə ɓəə mindi ti mindi ka, maji kadi a me ɓəə ti wa kin ira-n kilə ki maji.

22 Tadɔ ɓəə ki Babe ɓar-e, e dəw ki kulə ɓəə ɔr minde ti ngata, e dəw lə Babe. Be tɔ ə, dəw ki e ɓa rone ki Luwə ɓar-e, təl ɓəə lə Kirisi.

23 Kadi igəri təki igəi dɔsi ki gati ki ngay, ɓi kadi itəli ɓəə je lə dije al.

24 NGakom je, kadi nɔ nɔ ka, isi ki go ji kise ti ki isi-n kəte taa kadi Luwə ɓar-e-n.

Ta ki dɔ dije ti ki taai-naa al ɓəy, ki njé ngaw koy je

25 Ki ɔji dɔ dije ki taai-naa al ɓəy, m-ingə ndu madi rɔ Babe ti kadi m-adi-de al. Ningə, m-a m-əl-de ta ki go koe ti ləm ki m-o. Mi ki Luwə o kəm-to-ndoo ləm, ə təl-m dəw ti ki asi kadi itaai mee.

26 Ne ki mi m-o maji ngay kadi dāw ra ə to kin: dɔkagilo ki j-isi ti ne kin ə dɪŋəm isi ki karne par ə, m-o kadi a e so-e ti, tadɔ e dɔkagilo ki ngə ngay.

27 Be ə, re itaa dāne ngata ɓa maji kadi isi sie par. A kin ə re itaa dāne al ɓəy ə, isi par ɓi isangi rəbi taa dāne al.

28 Ningə, kin ə itaa dāne ə, e majal ə ira al. Taa re ngon ki mandɪ taa dɪŋəm ka, e majal ə ra al tɔ. Nə dije ki njé taa-naa a ingəi kɔ ki ndɔ je pəti me kisi ki dɔ taa ti ləde. E be ə, m-ndigi kadi uri me kɔ ti kin al.

29 NGakom je, ne ki kadi m-əl səsi ə to kin: dɔkagilo ki noje ti nay ngay al ngata. Ə kadi kaw ki kəte noɔ kam, njé taa dāne je toi tə dije ki taai dāne al be.

30 Kadi njé ki isi noi-naa toi tə dije ki noi-naa al be, kadi njé ki isi rai rənəl toi tə dije ki rai rənəl al be, kadi njé ki ndogi ne je toi tə dije ki awi ki ne madi al be,

31 kadi njé ki isi maji ki ne kingə ki dɔnangi ne ti toi tə dije ki isi maji al be. Tadɔ dɔnangi ki ne maji ki me ti ba pəti a gotoi.

32 Ningə, m-ndigi kadi isi ki kanji ta ki ga. Tadɔ dāw ki taa dāne al ɓəy isi sol dɔ kilə ti lə ʔaɓe. Isi sangi kadi n-ra ne ki nəl ʔaɓe.

33 Nə dāw ki taa dāne, isi sol mbata ne je ki dɔnangi ti ne. Isi sangi kadi n-ra ne ki nəl nene yo tɔ. Adi e dāw ki ta gae tɔ joo.

34 Be tɔ ə, dāne ki taa dɪŋəm al, ə se ngon ki mandɪ ka toi be tɔ. Isi soli mbata kilə lə ʔaɓe, kadi n-əi dije ki maji me darɔde ti nim, me ndilde ti nim. Nə dāne ki taa dɪŋəm, isi sol mbata ne je ki dɔnangi ti ne. Isi sangi kadi n-ra ne ki nəl ngawne yo tɔ.

³⁵ E ki mbata maji læsi ə m-əl-n səsi ta kin bi e ki mba kadi m-əgi-n səsi dɔ ne madi al. Ningə, m-ndigi kadi irai e ki go rəbe ti ki maji, mba kadi itj rəsi kati me kində rɔ naa ti ki Baḃe, bi ki me ki joo al.

³⁶ Kin ə re, dingəm uwə dɔ ngon ki mandɪ ngata, ə oo kadi re n-taa-e al ə n-ra sie ne ki majal ba, maji kadi taai-naa par bi e majal al.

³⁷ Nə kin ə re, go nongi ti, dəw un ndune kadi n-taa dəne al, kanji gu ki kində dɔ ti, dəwe ra maji. Ra maji, loki uwə rone ngə sangi dəne kin al.

³⁸ E be ə, re dingəm uwə dɔ ngon ki mandɪ ə taai-naa sie par ka maji. A kin ə re, təl iyə goe adi taai-naa al ə maji ngay bəy tɔ.

³⁹ Dəkagilo ki dingəm isi ki dəne taa bəy ba, kadi dəne iyə ngawne al. Nə re ngawe oy ningə, kulə goto minde ti. Ta rəbi to kadi taa dingəm ki me ndigi. Nə ke ə kadi e dingəm ki me Kirisi ti taa.

⁴⁰ Ningə, ki go koe ti ləm, m-o kadi re nje ngaw koy kin isi dəne ti par ə maji ngay. M-əl be mbata, mi ka m-gər kadi m-aw ki NDil Luwə mem ti tɔ.

8

Ta dɔ da ti ki gugi yo

¹ Ki əji dɔ da ki gugi yo ningə, m-o kadi j-əi pəti, j-əi njé ne gər təkɪ rɔjeti. Nə ne gər e nje re ki kɔji rɔ. NDigi-naa ə yə e nje ra ki dəw kade tɔgi me kadi-me ti lie.

² Re dəw madi oo rone tə nje ne gər ningə, dəwe kin gər ne ki rɔjeti al bəy.

³ Nə re dəw ndigi Luwə ningə, Luwə gər dəwe kin.

⁴ Ə se kadi dəw uso da ki poli yo ə se kadi uso al wa? Ta ki kadi j-əl ən: Ji gər kadi yo madi kare

goto d̄nangi ti ne. Taa, Luwə ki rangi goto, Luwə e karne ba par ə isi n̄o.

⁵ Dije isi b̄ari n̄e je madi d̄ora ti, ə se d̄nangi ti ne luwə je. Ə re, isi b̄ari-de luwə je, ə adi luwə je ki baḅe je bayi-naa ka[☆],

⁶ ki r̄oje ti je ba, Luwə e karne ba ə isi n̄o. Luwə ki Bawje, ki nje kində n̄e je p̄ati, ki j-isi ki d̄oje taa ki takule. Taa Baḅe e kare ba t̄o. E ki go r̄abi lie ə Luwə ində-n n̄e je p̄ati. Taa, j-isi ki d̄oje taa, ki go r̄abi lie t̄o.

⁷ Nə dije ki n̄a je ḡari ki be kin al. Ki madi je, rai yo je ki nd̄e nd̄e, adi ki b̄one wa kin ka, loki isi usoi da ki poli yo ningə, usoi t̄aki e da lə yo je ki r̄ojeti ka kin t̄o. Taga l̄ade, t̄oge goto, adi ooi r̄ode t̄ə dije ki to nje.

⁸ E n̄e kuso ə e nje kaw s̄aje r̄o Luwə ti al. Re j-usoi al ə, n̄e kare ki du-je goto; a re j-usoi ə, n̄e kare ki j-inḡai d̄o made ti goto t̄o.

⁹ Re e be ka, kadi oi go r̄osi maji. Oi go r̄osi maji, kadi taa ki Kirisi taa s̄asi il̄ə s̄asi taa kin, t̄əl r̄abi ki kadi adii n̄j̄e ki əi t̄o je, tosii me majal ti al.

¹⁰ T̄aki d̄aw ki t̄o, oo-i, j̄ ki iḡar n̄e maji, isi uso n̄e k̄ay ra yo ti. Loki oo-i kin, se a ra kadi a aw ki k̄ate k̄ate me kuso da je ti ki P̄ali yo al wa?

¹¹ E be ə, ngokoje ki t̄o, ki Kirisi oy mbata lie kin, a tuji ki go r̄abi n̄e ḡar l̄ai.

¹² Majal ki isi irai əsi ta ngakoṣi je, isi irai adi do taga je l̄ade ki t̄oge goto kin, e majal ki isi irai indori Kirisi t̄o.

¹³ E be ə, re e ki mbata n̄e kuso ə kadi ngokom osi-n me majal ti ba, m-a m-uso da al, mba kadi m-adi ngokom osi-n me majal ti al.

☆ 8:5 10.20-21

9

Nē ki sōbi kadi dāw ra ki nē ki sōbi kadi dāw ingā

¹ M-ndəji səsi m-o se mi dāw dərəm al wa? Se mi nje kaw kilə al wa? Se m-o Jəju ki Bābe ləje ki kəm al wa? Se səi kandi kilə ləm me tō Bābe ti al wa?

² Re ndəgi dije ə ooi mi tə nje kaw kilə al ka, ki rōsi ti mi nje kaw kilə. Tado nē ki tōji kadi mi nje kaw kilə, e kində rō naa ti ləsi ki Kirisi kin.

³ Ta ki kadi m-rō-n ki njé kində ta dəm ti ə to kin:

⁴ Se sōbi kadi kilə ki j-isi ra kin, j-ingə nē loe ti j-uso al wa?

⁵ Se sōbi kadi j-aw ki dāne madi tə neje tēki ndəgi njé kaw kilə je, ki ngakō Bābe je, ki Piyər je isi rai al wa?

⁶ Se sōbi dōje je ki Barnabasi* par kadi tō ji ra kilə taa j-ingə nē j-uso wa?

⁷ Əli-mi adi m-o, se ndō kare oi asigar ki ra kilə asigar lāne ki nē kingə lie e wa e noo wa? Ə se nā ə ndər nju ningə uso kandi nē ndər ka kin al wa? Ə se nā ə ul bati je ningə ay mbade al wa?

⁸ Ta kin m-əl ki go ta kəl dije ti par wa? *NDu-kun lə *Moji ka əl ta kin be tō ə nə:

⁹ «Dāw a dō ndugidu ta mangi ti al, dəkagilo ti ki a njiyə dō ko ti mba kadi kande tēē*.» E mbata lə mangi je ki da wa kin ə Luwə aw-n ki ta ki ga kin wa?

¹⁰ Se e mbata ti ləje je wa kin ə Luwə əl-n ta kin al wa? Tēki rōjeti, e mbata ti ləje ə əl-n ta kin. Tado sōbi kadi dāw ki nje ndər, ində mene dō ti tēki ndər kin n-a n-ingə nē loe ti. Taa kadi dāw ki nje kində ko gər tēki n-a ningə nē dō jine.

✧ 9:6 Knjk 9.27; 11.22-25, 30 ✧ 9:9 Dətərənom 25.4; 1Tim 5.18

11 Təki ji dibi ne lə ndil dansi ti kin, e go ti al kadi ji təti kande ki kadi maji ki darəje rəsi ti wa?

12 Re dije madi ingəi ne kin ningə, ra ban be ə je kin bəy taa kadi j-a j-ingə al ə?

Re e be ka, j-ində təgi kin dəsi ti al. J-ore meje də ne je ti pəti mba kadi j-ilə kagi nq poy ta ti ki maji kin al.

13 Igəri maji kadi dije ki njé ra kilə me kəy ti lə Luwə, usoi ne ki me kəy ti lə Luwə. Igəri maji kadi njé kijə ne məsi kadi-kare je, usoi ne kadi-kare kin☆.

14 Be tə ə, dije ki njé kilə mbə Poy Ta ki Maji, Bəbe un ndune kadi ingəi ne kusode me kilə kilə mbə Poy Ta ti ki Maji kin☆.

15 Nə mi, m-ində təgi kin də dəw ti al. M-ndangi ta kin mba kadi m-dəji-n go ne madi al tə. Re e koy ka, m-ndigi koy par. E ne rənəl ləm, Dəw madi ki kadi a taa jim ti goto.

16 Ningə, Poy Ta ki Maji ki m-ilə mbəe kin e ne ki kadi m-a m-ində-n gum al. E kilə ki isi dəm ti, səbi kadi m-ra. Ningə kəm-to-ndoo e ləm, loki m-ilə mbə Poy Ta ki Maji kin al.

17 Re e kilə ki m-ra ki dəm mi wa bə, səbi kadi m-a m-ingə ne kigə go jim. Nə təki e kilə ki isi dəm ti kadi m-ra, m-ra təki isi-n dəm ti kadi m-ra-n ka kin.

18 Ne kigə go ji ləm e ri ə? Ne kigə go ji ləm e Poy Ta ki Maji ki m-ilə mbə. M-ilə mbə ki kanji kadi m-ingə ne ki səbi kadi m-ingə loe ti.

19 Mi dəw dərəm, mi bəə al. Nə be ka, m-ra rəm bəə ti lə dije pəti mba kadi m-ingə-n dije ngay m-adi Kirisi.

☆ 9:13 Ləbatiki 6.9, 19; Dətərənom 18.1-3 ☆ 9:14 Mt 10.10; Lk 10.7

²⁰ Loki mi dan *Jipi je ə, m-təl rəm Jipi ti mba kadi m-ingə-n Jipi je. Mi gin ndu-kun ti lə Moji al, nə loki mi dan dije ti ki əi gin ndu-kun ti lə Moji ə, m-ra rəm tə dəw ki e gin ndu-kun ti səde mba kadi m-ingə-n-de.

²¹ Re mi dan dije ti ki gəri ndu-kun lə Moji al ə, m-ra rəm tə dəw ki gər ndu-kun lə Moji al be mba kadi tə m-ingə-n-de. Nə ki rəjeti 6a, mi gin ndu-kun ti lə Luwə, tadə m-təl rəm go ndu-kun ti lə Kirisi.

²² Re mi dan tō je ti ə, m-ra rəm tō ti mba kadi m-ingə-n tō je m-adi Kirisi. M-təl rəm ne je ti pəti rə dije ti pəti mba kadi tə dije madi ingəi kaji.

²³ M-ra ne je kin pəti mbata ti lə Poy Ta ki Maji. M-ra mba kadi m-ingə-n ne maji ki əl tae tə.

²⁴ Igəri kadi dije ki njé kay ngədi, pəti ayi-naa ngədi də bangi ti, nə kare ba dande ti par ə ingə ne kigə go njae, ə se igəri al? Maji kadi ayi-naa ngədi ki kuje ki kadi ingəi ne ngədi ləsi.

²⁵ NJé kay ngədi je, lo na rə ti ləde, dəw ki ra ka ində də rəne ti kadi tə n-ingə-n jəgi kəsi-gon. Ningə e jəgi kəsi-gon ki ndə madi ə a tuji, nə je, jəgi kəsi-gon ləje a tuji al ratata.

²⁶ E be ə, mi m-isi m-ay ngədi, ningə, m-ay ngədi lə njé kəm tə je ki noo be al. Taa m-isi m-rə tə, ningə rə ki m-isi m-rə, m-bir jim m-ində-n nəl al tə.

²⁷ M-isi m-ində də darəm ti, kadi m-ułe gin təgim ti. M-ułe gin təgim ti mba kadi, mbə Poy Ta ki Maji ki m-isi m-ilə kin, lo ti ə əri-mi kə al.

10

Nə kəji də Isirayal ti dilə lo ti

1 NGakom je, m-ndigi kadɪ igəri təkɪ kaje je pəti njiyəi gin kil ndi ti✠, taa gangi dan ba bo tɔ✠.

2 Luwə ra-de batəm me kil ndi ti nim, me ba bo ti nim, tadə indəi rəde naa ti ki *Moji.

3 Pəti, usoi ne kuso ki j dərɔ ti✠.

4 Taa əi pəti, ayi-naa man ki j dərɔ ti tɔ. Ayi-naa man ki tee me mbal ti ki j dərɔ ti, ki isi dan gode✠. MBal ka kin e Kirisi.

5 Be ka, ngay je dande ti, kilə rade nəl Luwə al, adi oyi, ninde a dɔ-naa ti dilə lo ti.

6 Ne je kin pəti rai ne be, mba kadɪ e ne ndo ləje. E ne ndo mbata ti ləje, mba kadɪ, ɓone ki majal ra-je təkɪ ra-n-de kəte kin be al ngata✠.

7 Irai yo təkɪ dije madi dande ti rai kin al. Makitibi lə Luwə əl ə nə: «Dije isi nangɪ usoi je ayi-naa je, ningə go ti, ij taai ndami-naa✠.»

8 Ibuki rəsi me kaya ti ki ra təkɪ dije madi dande rai kin be al. Kaya ki ra kin ə adi dije dibi kuti joo gide e mitə oyi ndə kare ba be✠.

9 Oti kadɪ ji nai Kirisi təkɪ njé ki madi dan kaje je ti nai-e-n, ə adi li je tɔi-de tɔli-de kin be al✠.

10 Oti kadɪ ji ɓai ta təkɪ njé ki madi je dande ti rai, adi malayka ki nje tuji dije, tɔ-n kode kin be al✠.

11 Ne je kin tee dɔ kaje je ti be, mba kadɪ e ne ndo mbata ti ləje. Ningə, ndangi me makitibi ti be, mba kadɪ ɔji-je, je ki je ɓasi ki dəkagilo ki dɔbəy ti.

12 E be, dəw ki oo kadɪ n-a dɔ njane ti maji ningə, kadɪ ində kəm-kədi dɔ rone ti. Ində kəm-kədi mba

✠ **10:1** Tee ki taga 13.21-22; 14.19-20 ✠ **10:1** Tee ki taga 14.22-29

✠ **10:3** Tee ki taga 16.35 ✠ **10:4** Kor Isirayəl je 20.8-11 ✠ **10:6**

Kor Isirayəl je 11.4 ✠ **10:7** Tee ki taga 32.6 ✠ **10:8** Kor Isirayəl

je 25.1-18 ✠ **10:9** Kor Isirayəl je 21.5-6 ✠ **10:10** Kor Isirayəl je

17.6-14

kadi osi me majal ti al.

¹³ Ne na ki a tee dōsi ti ki kadi a e ne na ki dāw asi kuwə tōgine ba me ti al goto. Ningə, Luwə ki nje ra ne ki dana, a iyə ta rəbi kadi ne na ki al dōsi tee dōsi ti al tō. Dōkagilo ki ne na tee dōsi ti ningə, a adi səsi tōgi kadi uwəi rōsi ba me ti. A ilə rəbi kadi iteei me ti kō.

Kadi njé kadi-me je rai madi-naa ki yo ki ra al

¹⁴ E be ə, njé ndigi ləm, maji kadi ayi-naa say kadi yo ti ki ra.

¹⁵ M-əl səsi ta tə njé tər je. Kadi səi je wa indəi manji ta ki m-əl səsi kin oi.

¹⁶ Loki j-isi j-ayi-naa man nju, ji rai oyo dō ti taa j-ayi-naa. Ə se e kin, e ra madi-naa dō məsi Kirisi ti al wa? Ə se mapa ki j-isi ji ləbi-naa danje ti j-usoi kin e madi-naa dō darō Kirisi ti al wa✧?

¹⁷ Be ə, mapa e kare ba, ningə re ji bay ka, ji təli darō ki kare me mapa ti ki ji ra madi-naa dō ti.

¹⁸ Oi ta ləngan *Isirayəl je ki go darō ti: Njé ki usoi da je ki kijə mindide kadi-kare ti kin, se rai me kasi-naa ki Luwə nō dingiri ti ki adi kadi-kare titi kin al wa✧?

¹⁹ Ta ki m-ndigi kadi m-əl dō lo kin ti ə to kin: da ki pole-n yo ə se yo wa ki dōne, se e ne madi wa?

²⁰ E ne madi al. Ningə, təkijə dije adi kadi-kare kin ndil je ki majal✧, 6i adi Luwə al✧, m-ndigi kadi irai me kasi-naa ki ndil je ki majal al.

²¹ E go ti al kadi ayi-naa me kōpi ti lə Bəbe, ningə itəli ayi-naa me kōpi ti lə ndil je ki majal bəy tō. Taa

✧ **10:16** Mt 26.26-28; Mk 14.22-24; Lk 22.19-20 ✧ **10:18** Ləbetiki 7.6, 15-16 ✧ **10:20** 1Tim 4.1 ✧ **10:20** Dətərənom 32.17

e go ti al kadi usoi naa ti ki Babe, ə itəli usoi ki ndil je ki majal bəy tə.

²² Se ji ndigi sangi ta Babe kadi jangi ra-e dəje ti wa? Ə se təgije itə yə Babe wa?

Kadi Luwə ingə kəsi-gon me ne je ti pəti

²³ Dije madi əli əi nə: «Ta rəbi to mba kadi dəw ra ne je pəti ki mee ndigi kare.» E ki rəjeti, «ta rəbi to mba kadi dəw ra ne je pəti ki mee ndigi kare,» nə ne je pəti maji ki dəw dərə al. «Ta rəbi to mba kadi dəw ra ne je pəti ki mee ndigi kare.» Nə ne je pəti a ra maji ki njé kaw-naa je al.

²⁴ Kadi dəw madi dansi ti sangi maji lə rəne par al, nə kadi sangi maji lə ndəge je tə taa.

²⁵ Ne je pəti ki dije isi gatii suki ti, kadi usoi ki kanji kadi mesi uwə səsi ki ta.

²⁶ Tadə, dənangi ki ne je ki me ti pəti e yə Babe☆.

²⁷ Re dəw ki nje kadi-me al, bar səsi ki ne kuso, ə awi loe ti ningə, kadi usoi ne je pəti ki adi səsi ki kanji dəji gine, nə tə mesi j uwə səsi ki ta də ti.

²⁸ A re dəw madi əl səsi ə nə e da ki gugi yo ningə, kadi usoi al. Usoi al mbata ti lə dəw ki əl səsi, taa mbata lə me kuwə ki ta tə.

²⁹ Me kuwə ki ta ki m-əl tae kin, e səi je al, nə e me kuwə ki ta lə dəwe ki nje kəl ta kin. Ra ban be ə, me kuwə ki ta lə dəw kin rangi par a ilə kagi nə ne ti ki ta rəbi to kadi m-ra ə?

³⁰ Re ne kuso to, ə m-ra oyo də ti taa m-uso ə, ra ban be ə dəw a əl-m ta ki majal də ti ə?

³¹ E be ə, re e ne kuso ə usoi, re e ne kay ə ayi, ə se ne ri ki irai, maji kadi irai adi Luwə ingə kəsi-gon me ti.

☆ 10:26 Pa je 24.1

³² Maji kadi ne madi kare me kilə rasi ti, təl jigi tigə *Jipi je al nim, tigə dije ki əi Jipi je al, al nim, taa tigə njé kaw-naa je lə Luwə al nim tə.

³³ E mbata kin ə, mi wa ki dəm, m-ində təgi də rəm ti, kadi m-nəl dije pəti me ne ram je ti pəti.

11

¹ ɪndaji-mi təkɪ mi ka m-ndaji-n Kirisi be tə.

Maji kadi dəne dɔɔ dəne dəkagilo kaw-naa ti.

² M-ilə tɔji dəsi ti, tadə taa taa, mesi isi ole dəm ti. M-ilə tɔji dəsi ti bəy tə, tadə ɪngəmi go ne je ki m-ndo səsi maji təkɪ m-əl-n səsi.

³ Ningə ne ki m-ndigi kadi ɪgəri ə to kin: Kirisi e də ɪngəm ti, ɪngəm e də dəne ti, ningə Luwə e də Kirisi ti tə.

⁴ Ə re ɪngəm ki ra, ki isi əl ta ki Luwə, ə se isi əl ta ki ta Luwə ti ki dəne ki dɔɔ ningə, ilə rəsəl də dəw ti ki isi dəe ti.

⁵ A kin ə re e dəne ki ra ki isi əl ta ki Luwə, ə se əl ta ki ta Luwə ki kanji də dəne ningə, ilə rəsəl də ngawne ti tə. Tadə to təkɪ ngisə dəne be.

⁶ Re dəne dɔɔ dəne al ningə, kadi ɪjə dəne. A re e ne ki to rəsəl kadi dəne ɪjə dəne ningə, maji kadi dɔɔ dəne.

⁷ E go ti al kadi ɪngəm dɔɔ dəne, tadə e bana kəm Luwə, taa e ne kəsi-gon lie tə[☆]. Ningə dəne e ne kəsi-gon lə ɪngəm tə.

⁸ E be, tadə e ɪngəm ə Luwə ər dam rəe ra-n dəne bi e dəne ba Luwə ər dam rəe ra-n ɪngəm al.

⁹ Ningə, Luwə ra ɪngəm mbata ti lə dəne al, nə e dəne ə Luwə ra-e mbata ti lə ɪngəm[☆].

☆ **11:7** Kilə ngirə ne je 1.26-27 ☆ **11:9** 8-9: Kilə ngirə ne je 2.18-23

10 E ki mbata kin ə, kadi dāne dō dōne mbata *Malayka je. Dō ki dō, tōji kadi dāne e gin tōgi ti.

11 Ningə, ki ta kəm Babe ti, dāne a isi ki kanji dingəm al, taa dingəm a isi ki kanji dāne al nim tō.

12 Tado Luwə ər dāne rō dingəm ti, ningə dāne ə oji dingəm tō. Ba ne je pəti j rō Luwə ti.

13 Ningə, səi je wa iməri ta dō ti oi se e go rəbe ti kadi dāne əl ta ki Luwə ki kanji dō dōne wa?

14 Se ji gəri kadi e ne ki go rəbe ti al kadi dingəm aw ki bi dō ki ngal al wa?

15 Nə ki rō dāne ti ba, yingə dō ki ngal e ne kəsi-gon mbata ti lie, tado Luwə ade yingə dō ki ngal mba kadi e ne kuti dəe.

16 A kin ə re, dəw madi naji ta ta kin ningə, kadi dəwe gər təkı j-aw ki jibəl rae ki rangı al. Je wa al nim, njé kaw-naa je lə Luwə al nim tō.

Nə kuso lə Babe

17 M-aw tə m-ilə jim dō ne ti kare ki to kin. Ningə e ne ki m-a m-ilə-n tōji dōsi ti al. M-ilə tōji dōsi ti al, tado loki ikawi-naa ningə, ne je ki to ra al yo ə isi ta ti isi rai, bi irai ne ki kadi to səsi soti al.

18 Nə kare, m-o kadi loki ikawi-naa ba, gangı-naa to dansi ti. Ningə, m-gər kadi ta je ki m-o kin, e ki rōjeti a to dan ti noo.

19 Maji kadi gangı-naa to dansi ti wa tō taa. Tado gangı-naa kin ə, a ra kadi dije gəri, njé je ki əi dije lə Luwə təkı rōjeti dansi ti.

20 Ningə, loki ikawi-naa, e ne kuso lə Babe ba isi usoi al.

21 E ne kuso lə Babe al tado, dəkagilo kuso ne ti ba, nā nā bətirə ki ta ne kuso ti ləne ki jii-n be kadi uso. Ra adi njé ki nā je isi ki bo, ə njé ki nungı, kasi rade tō.

22 Ə se ta kəy je ləsi ki kadi isi ti usoi je ayi-naa je goto wa? Se e koo ɓa oi nda njé kaw-naa je lə Luwə al wa? Se irai be mba kadi ilai rəsəl də njé je ti ki ne ləde goto wa? Ta ri ə kadi tə m-əl səsi me lo kin ti ə? Kadi m-ilə taji dəsi ti a? Jagi, ki oji də lo kin ningə, m-a m-ilə taji dəsi ti al.

23 Tado ne ndo ki m-ingə rə Babe ti ə m-ndo səsi ə to kin: Me kondə ti ki kadi ilai Babe Jəju ji njé təl-e je ti, Jəju un mapa, ra oyo Luwə də ti,

24 uwə tətə naa ti, təl-n adi njé ndo je, ningə əl-de ə nə: «E kin e darəm ki to mbata ti ləsi. Itai usoi kadi mesi ole-n dəm ti.»

25 Go ne kuso ti, Jəju un kəpi kasi kandi nju, ra təkə ra-n kəte ka kin be ɓəy, ningə əl-de ə nə: «Kəpi kin e kun mindi ki sigi me məsim ti. Dəkagilo je pəti ki a ayi-naa ningə, kadi mesi ole-n dəm ti.»

26 Ningə, dəkagilo je pəti ki a usoi mapa kin, ə se a ayi-naa kəpi kin ɓa, ilai mbe koy Babe bitə kadi re-n.

27 E mbata kin ə, dəw ki uso mapa ə se ay kəpi lə Babe ki kanji ndər gin rəne ningə, aw ki ta dəne ti də darə Babe ti ki də məse ti.

28 Be ə, maji kadi dəw ki ra ndər gin rəne kəte ɓəy taa uso darə Babe nim ay məse nim.

29 Tado dəw ki uso nim ay nim ki kanji gir ta mene ti kadi e darə Babe ningə, e wa ə isi ər ta ki gangi re-n dəne ti.

30 Ne kin ə ra adi njé moy je ki njé təgi goto je əi ngay dansi ti. Ningə ki ngay je dansi ti oyi tə.

31 Re j-əi je wa ji gangi ta də rəjeti ningə, j-a j-osi me ta ki gangi ti lə Luwə al.

32 Ningə, ki go rəbi lə ta ki gangi kin, Luwə ində-je oji-je mba kadi ta ki gangi osi dəje ti naa ti ki dije ki gəri Luwə al, al.

³³ E be ə, ngakom je, loki ikawi-naa kadi usoi ne ningə, ingəmi-naa.

³⁴ Re dəw madi bo ra-e ə, maji kadi uso ne me kəy ti ləne. Be mba kadi kaw-naa ləsi ɔr ta ki gangi re-n dəsi ti al. Ki ɔji dɔ ndəgi ta je, ndɔ ki m-teɛ dansi ti ə m-a m-ində dɔe naa ti bəy.

12

Kadi kare lə NDil

¹ Ki ngosine kin ngakom je, m-ge kadi igəri kadi-kare je ki dangi dangi lə NDil, bi kadi isi day dɔ ti al.

² Dəkagilo ti ki igəri Luwə al bəy, injiyəi tə njé kəm tɔ je go yo je ti ki mbi bəy.

³ E be ə, m-əl səsi kadi ay njay. Dəw kare ki NDil lə Luwə ɔr nɔe ki a ə nə: «NDɔl e dɔ Jəju ti» goto. Ta dəw madi ki a ə nə: «Jəju e Bəbe» ki kanji kadi NDil ɔr nɔe ka goto tɔ.

⁴ *Kadi-kare je e dangi dangi nə NDil ki nje kadi-de e kare ba.

⁵ Kilə bəə je to dangi dangi, nə Bəbe e kare ba.

⁶ Kilə ra je to ta dangi dangi, nə Bəbe ki kare ba ə ində me njé ra-e ti pəti.

⁷ Luwə adi kadi-kare ki go NDil ti dəw ki ra mba kadi ra maji ki kosi dije pəti.

⁸ E be ə, ki go rəbi lə NDil ki kare wa kin, Luwə adi dəw madi kuji kəl ta ki kəm-kədi, ə adi ki nungi kuji kəl ta ki ne gər.

⁹ Ki madi, Luwə ade kadi-me, ningə ki nungi ade kadi-kare nga njé moy je ki go rəbi lə NDil ki kare wa kin.

¹⁰ Adi ki madi, kadi-kare ra ne je ki əti bəl bəl; adi ki nungi, kadi-kare kəl ta ki ta Luwə ti; ki nungi,

kadi-kare kər n̄in NDil Luwə ki ndil je ki ngom naa ti; adi ki nungi, kadi-kare kəl ndon ta je ki dangi dangi; ningə adi ki nungi ɓəy, kadi-kare kər gin ta je ki dangi dangi tɔ.

¹¹ Kadi-kare je wa pəti kin, e ki go rəbi lə NDil ki kare wa kin ə Luwə adi-n dəw ki ra ki go me ndigi ti ləne.

¹² Təki darɔ dəw e kare ba, nə aw ki ngan rɔje je ngay, ngan rɔje je ki ngay kin, re bayi-naa tə ri ka, əi darɔ ki kare. Di je pəti ki indəi rɔde naa ti ki Kirisi ka toi be tɔ.

¹³ Tadɔ j-əi pəti, *Jipi je ki gin di je ki dangi dangi; ɓəə je ki di je ki əi ɓa rɔde je; j-ingəi batəm me NDil ti ki kare ba. Taa j-ayi-naa man me NDil ti ki kare wa kin tɔ.

¹⁴ Darɔ dəw e ngon rɔje ki kare ba al, nə e ngan rɔje je ki dangi dangi.

¹⁵ Kin ə re nja ə nə: «Mi ji al, adi mi ki kare dan ngan rɔ je ti al», ningə kəl-e ki be kin par ə ɔr nja kɔ dan ngan rɔje je ti al.

¹⁶ Kin ə re mbi ə nə: «Mi kəm al, adi mi ki kare dan ngan rɔje ti al», ningə kəl-e ki be kin par ə ɔr mbi kɔ dan ngan rɔje je ti al.

¹⁷ Kin ə re darɔ pəti e kəm ə, dəw a oo ta ban ə? Kin ə re darɔ pəti e mbi ə, dəw a əti bay ne ban ə?

¹⁸ Ki rɔjeti, Luwə ində ngan rɔje je kare kare ki kilə ki sɔbi dɔde ki go ndigi ti ləne.

¹⁹ Kin ə re ngan rɔje je pəti əi ngon rɔ ki kare ba ningə, dəw a əl ta lə darɔje al.

²⁰ NGen rɔje je əi ngay nə darɔje e kare ba.

²¹ Ningə lo kadi kəm əl ji ə nə: «M-gər-i al», goto; taa lo kadi dɔ əl nja ə nə: «M-gər-i al», goto tɔ.

22 NĠan rōje je madi ki toi tē ne ki tōgide goto be kin, awi ki ndade ngay.

23 Ningə, ngan rōje je ki j-oi-de tē ne madi al me rōje ti kin ə, j-oi gode ngay. Ə njé ki j-oi-de tē ne ki maji kəl tae al kin ə ji ngəmi-de maji tō.

24 NĠan rōje je ki ingəi kəsi-gon, awi ki ndoo kəsi-gon al nga. Luwə ində-je ki ngan rōje je ki dangi dangi, ningə ngan rōje je ki kəsi-gon du-de, Luwə əsi gonde ngay.

25 Luwə ra be mba kadi gangi-naa goto me darə ti. Ningə kadi ngan rōje je ki dangi dangi indəi kəmdə go-naa ti pəti.

26 Adi re ngon rō kare ingə kō ningə, ndəgi rōje je pəti ingəi kō sie naa ti. A re ngon rō kare ingə kəsi-gon ningə, ndəgi rōje je pəti ingəi kəsi-gon sie naa ti tō.

27 NĠə sine səi nga rō Kirisi, ningə səi kare kare pəti, səi nga rō ki səbi dəsi.

28 E be ə, dan njé kaw-naa je ti, Luwə ində njé kaw kilə je tē dije ki dəsəy dō njé kaw-naa je ti; ki kō joo, ində njé kəl ta je ki tae ti; ki kō mitə, ində njé ndo ne je. Ningə go ti, Luwə adi kadi-kare je ki dangi dangi, adi e kadi-kare ra ne kōji je ki əti bəl bəl, ki kadi-kare nga njé moy je, ki kadi-kare ra ki njé kaw-naa je, ki kadi-kare kər nō dije, ki kadi-kare kəl ndon ta je ki dangi dangi.

29 Pəti əi njé kaw kilə je al, pəti əi njé kəl ta ki ta Luwə ti al, pəti əi njé ndo ne je al, pəti əi njé ra ne kōji je ki əti bəl bəl al.

30 Pəti awi ki kadi-kare nga njé moy je al, pəti awi ki kadi-kare kəl ndon ta je ki dangi dangi al, pəti əi njé kər gin ta je ki dangi dangi al.

31 Indəi tōgi dō rəsi ti kadi ingəi kadi-kare je ki

ndade e ngay itə ndəge je, ningə m-a m-əji səsi rəbi
ki maji ngay itə nę je pəti.

13

NDigi-naa

¹ Kin ə m-əl ndon ta lə dije ki dangi dangi, ə se
ndon ta lə malayka je mīndi ka, re ndigi-naa goto
rəm ti ə m-to tə ningə-kasi ki ɔa kəy kəy, ə se gal ki
siyə saki saki kam be par.

² Re m-aw ki kadi-kare kəl ta ki ta Luwə ti, ə se
kadi-kare gər gin nę je ki to lo ɔəyɔ ti pəti tigə, ə se
m-aw ki nę gər je pəti, ə se m-aw ki kadi-me ki tɔge e
ngay asi kadi m-ər-n mbal lo kae ti kəte ka, re m-aw
ki ndigi-naa al ə mi nę madi al.

³ Re m-adi nę kingə je ləm pəti njé ndoo je, re m-
ilə rəm por mbata kingə-n tɔba ka, re ndigi-naa goto
rəm ti ə, nę kare ki m-a m-ingə me ti goto.

⁴ Dəw ki nje ndigi-naa aw ki kore me, e nje ra
maji, e nje ra ta nę al, e nje tɔji rəne al, e nje kində
gune al tɔ.

⁵ NJe ndigi-naa a ra nę ki to rəsəl al, a sa nę mbata
maji lə rəne par al, a ra wongi kalangi al, taa a uwə
dəw mene ti al tɔ.

⁶ NJe ndigi-naa a ra rənəl dɔ nę ki go rəbe ti al, al,
nə a ra rənəl dɔ nę ki rɔjeti yo.

⁷ NJe ndigi-naa e nje kiyə go majal kɔ, e nje ngəm
go kadi-me, e nje kində me dɔ ti, e nje kore mene dɔ
nę je ti pəti.

⁸ Kəl ta ki ta Luwə ti a goto ndɔ madi, kəl ta ki
ndon ta je ki dangi dangi a goto ndɔ madi, gər gin
nę je ki dangi dangi a goto ndɔ madi tɔ, nə ndigi-naa
a tɔ ratata.

⁹ Ningə, ne gər ləje asi-naa bərəre al, taa ta ki ta Luwə ti ki j-isi j-əl ka asi-naa bərəre al tə.

¹⁰ Loki nje kasi-naa pəti a tē hōy ningə, ne je pəti ki asi-naa al a gotoi.

¹¹ Loki mi ngon bəy, ta kəlm e ta kəl ngon ki du, gir ta ləm e gir ta lə ngon ki du, ə se kəji ta ləm e kəji ta lə ngon ki du. Nə loki m-təl dəw ki tōgi, m-iyə ne ra lə ngon ki du kə.

¹² Ki bəne kin, j-isi j-oi ne je tə ne ki koo me kətirongi ti be, adi j-oi piti piti ba bəy, nə ndə madi a re nōō kadi j-a j-oi-e ki kəmje ja ja. Dəkagilo ti ki bəne m-gər ne je pəti al bəy, nə ndə madi a re nōō kadi m-a m-gər ay njay njay təkə Luwə gər-m jeje kin be tə.

¹³ Ki bəne kin ne je ki mitə kin toi lo tode ti, adi e: kadi-me nim, kində me də ti nim, ndigi-naa nim tə, nə e ki bo ngay dande ti e ndigi-naa.

14

Kadi kare je ki dangi dangi ki Luwə adi njé kadi-me je

¹ Kəte nō ne je ti pəti, isai rəbi ndigi-naa ki rə ki ti kati. Ningə, kadi isai rəbi kadi-kare je ki go NDil ti tə. Ki bo toi, e kadi-kare kəl ta ki ta Luwə ti.

² Dəw ki isi əl ta ki ndon ta je ki rangi ki dije gəri al, isi əl ta ki dije al, nə isi əl ta ki Luwə, tadə dəw ki gər də ta lie ki isi əl goto. E ki takul NDil Luwə ə isi əl-n ta ki to lo bəyō ti kin.

³ Ningə, dəw ki isi əl ta ki ta Luwə ti, isi əl ta ki dije mba kadi awi ki kəte kəte me kadi-me ti ləde. Isi ilə dingəm mede ti taa isi səl mede tə.

⁴ Dəw ki nje kəl ta je ki dangi ki dəw gər dəe al, isi mbusi rəne e wa me kadi-me ti ləne, nə dəw ki nje

kəl ta ki ta Luwə ti isi mbusi nja kosi njé kaw-naa je dɔ kadi-me ti ləde.

⁵ M-ndigi kadi səi pəti əli ndon ta je ki dangi dangi ki dəw gər dɔe al, nə ndigi ləm ki ngay e ki mba kadi əli ta ki ta Luwə ti. Tado dəw ki nje kəl ta ki ta Luwə ti, e dɔ dəw ti ki nje kəl ndon ta je ki rangi ki dəw gər dɔe al. A re dəw madi ɔr me ta lə nje kəl ndon ta je ki dangi dangi ka kin adi kosi njé kaw-naa je kadi mbusi-n njade wa taa.

⁶ NGakom je, kin ə ɓone m-re rɔsi ti ə m-əl ta ki ndon ta je ki igəri al ningə, maje e ri mbata ti ləsi ə? Kin ə re ta ləm ki m-əl, tɛɛ ki dɔ nɛ ki to lo ɓɔyɔ ti adi səsi al nim, adi səsi nɛ gər al nim, ɔji səsi nɛ ki a ra nɛ lo ti ti al nim, ta adi səsi nɛ ndo al nim tɔ ningə, nɛ kare ki maji ki m-ra mbata ti ləsi goto.

⁷ E kae ti lə nɛ kosi pa je tə nal je ki kənde je ka kin be tɔ. Kin ə ndude ɓa dangi dangi maji al ə, ra ban ə dəw a gər-n ndu nal ki ndu kənde ə?

⁸ Kin ə nje kəl təbi kəl adi ay njay al ə, nɔ ə a ində dɔ rɔne dana kadi a aw rɔ ə?

⁹ Be tɔ ə, səi njé kəl ndon ta je ki dangi dangi ki dəw gər dɔe al ka itoi be tɔ. Kin ə ta ki əli, dəw gər dɔe al ə, ra ban be ə a gər me ə? A gər me al tado isi əli ta ləsi me nəl ti kɔ kare.

¹⁰ Kadi igəri təkɪ ndon ta je əi ngay dɔnangi ti ne. Ningə ta je ki dangi dangi kin pəti, kɔr mede to nɔɔ.

¹¹ Kin ə re m-gər me ta ki dəw a əl-m al ningə, dəwe kin a oo-m tə mba rɔne ti, ə mi ka m-a m-o-e ti mba rɔm ti tɔ.

¹² Be tɔ ə, təkɪ isi sangi kadi-kare je ki go NDil ti, isangi ki rɔ ki tɪ kati, nə ke ə kadi e kadi-kare ki a mbusi nja kosi njé kaw-naa je taa.

¹³ Ningə dəw ki nje kəl ndon ta je ki dangi dangi

ki dāw gār dōe al kin, maji kadi daji Luwə kəm-kədi kər gine kadi dije gəri.

¹⁴ MBata re m-əl ta ki Luwə ki ndon ta je ki dangi dangi ki dāw gār me al ɓa, me NDil ti mi ki Luwə, nə ne gār ləm ra kilə al.

¹⁵ Ningə ne ki kadi m-ra ə to kin: M-a m-əl ta ki Luwə me ndil ti, nə m-a m-əl ta ki ne gār tɔ. M-a m-osi pa me ndil ti, nə m-a m-osi pa ki ne gār tɔ.

¹⁶ Kin ə ira oyo Luwə me ndil ti par, ki kanji kadi dāw ki isi mbɔ njé kaw-naa je ti oo dɔ oyo ki isi ra Luwə kin ningə, ban be ə a ra «Amen» dɔ ti ə?

¹⁷ Re ira oyo Luwə lai maji ngay ka, lo kadi ra maji ki dāw ki isi mbɔ njé kaw-naa je ti goto.

¹⁸ Ki takul Luwə ə yə m-gər-n kəl ndon ta je ki dangi dangi ki dāw gār dōe al mitə səsi pəti.

¹⁹ Nə nɔ njé kaw-naa je ti ə, m-ndigi kəl ku ta je mi ki dije gəri dōe kadi m-ndo-n ne njé kaw-naa je, maji tɔy kadi m-əl ta ngay ki ndon ta je ki dāw gār dōe al.

²⁰ NGakom je, otɪ kadi ta kəlsi to tə ta kəl ngan je ki du be. Re ɔji dɔ majal ningə, itoi tə ngan je ki du, nə re ɔji dɔ ta ki kəl ɓa, maji kadi ta kəlsi e ta kəl dije ki tɔgi gangi.

²¹ NDangi me makitibi ti lə Luwə əi nə: «M-a m-əl ta gin dije kin ki ndon ta ki mba, m-a m-ndumə ta mba je kadi m-əl-n-de ta. Be ka, a ooi dɔ ta ləm al[☆].»

²² E be ə kadi-kare kəl ta ndon ta je ki dangi dangi ki dāw oo dōe al e ne kɔji mbata dije ki gəri Luwə al, ɓi e mbata njé kadi-me je al. Ningə, kadi-kare kəl ta ki ta Luwə ti e ne kɔji mbata njé kadi-me je ɓi e ki mbata dije ki gəri Luwə al, al.

☆ 14:21 Ejay 28.11-12

23 Kin ə təkɪ njé kaw-naa je pəti kawɪ-naa, ɲɪngə əli ndon ta je ki dangɪ dangɪ ki dəw gər dɔe al, ə dije madi ki gəri ta lə Luwə majɪ al bəy, ə se njé ki adi mede Luwə al, rəi lo kaw-naa ti kin ə a bari səsi mbə je al a?

24 Kin ə re njé kadi-me je pəti əli ta ki ta Luwə ti, ə nje kadi-me al, ə se dəw ki gər ta lə Luwə majɪ al bəy ur kəy ka, ta je ki ta Luwə ti ki dije pəti əli kin a uwe ki ta, taa a ra kadi a gər təkɪ n-e nje ra majal tɔ.

25 Gir ta je ki mee ti a kujəi ki taga. ɲɪngə a osi nangɪ nɔ Luwə ti ə nə: «Ki rɔjetɪ, m-gər kadi Luwə e dansi ti ne.»

Majɪ kadi njé kadi-me je rai nɛ je ki rəbe rəbe lo kaw-naa je ti ləde

26 NGakom je, ri je ri je ə sɔbi ra lo kaw-naa je ti ləsi ə? Lokɪ ikawɪ-naa, dəw madi osi pa, dəw madi ndo nɛ, dəw madi ɔr gin nɛ ki to lo bɔyɔ ti, dəw madi əl ndon ta je ki dəw gər dɔe al, ɲɪngə dəw madi ki rangɪ isi nɔɔ tə nje mbəl ta ka kin tɔ. Kadi nɛ je kin pəti mbisi ɲja njé kaw-naa je.

27 Re dije madi gei kəl ndon ta je ki dəw gər dɔe al ɲɪngə, sɔbi kadi əi joo al ə mitə be par taa. ɲɪngə kadi əli ta ki go naa go naa, ə kadi nje kɔr gin ta ka kin to tɔ taa.

28 Re dəw ki kadi ɔr gin ta ləde kin goto dan njé kaw-naa je ti ɲɪngə, majɪ kadi isi tade mbə. Əli ta ki darɔde wa ɲim ki Luwə ɲim mede ti par.

29 Ki ɔji dɔ nje kəl ta ki ta Luwə ti, sɔbi kadi dije joo ə se mitə wa əli ta dande ti, ɲɪngə ndəge je indəi manji ta ləde ooi.

30 Re Luwə əl ta ki dəw madi ki rangɪ dan njé kaw-naa je ti ɲɪngə, sɔbi kadi nje kəl ta ki ta Luwə ti ki kəte taa kəə ta kəl ta ti.

³¹ MBata səi pəti, asi kadi əli ta ki ta Luwə ti ki go naa go naa kadi indoi-naa ne, iləi dɪngəm me naa ti.

³² NJé kəl ta je ki ta Luwə ti awi ki tɔgi dɔ kadi-kare ti ki Luwə adi-de.

³³ Tado Luwə e Luwə ki nje ra ne ki tae ale mba al, nə e Luwə ki nje kadi dije isi ki naa ki lapɪya.

³⁴ Təki njé kaw-naa je isi rai dande ti lo je ti ki dangi dangi, maji kadi dəne je isi ki tade ki mbə dan njé kaw-naa je ti. Dəw adi-de ta rəbi kadi əli ta al. Nɪngə, kadi iləi dɔde gin tɔgi ti təki ndu-kun əl-n.

³⁵ Re ne madi ki gəri gine ay njay al to nɪngə, kadi dəji ngawde je me kəy ti. Tado e ne ki go rəbe ti al kadi dəne əl ta dan njé kaw-naa je ti.

³⁶ E səi ə ta lə Luwə ilə ngirəne rəsi kəte a? Ə se e səi par ə re tɛɛ dansi ti ə?

³⁷ Re dəw madi gir mene ti kadi n-e nje kəl ta ki ta Luwə ti, ə se n-e nje kaw ki kadi-kare lə NDil nɪngə, maji kadi dəwe gər təki ne je ki m-ndangi m-adi səsi kin i rə Bəbe ti.

³⁸ Re dəw madi mbatɪ kadi gər ne je kin nɪngə, to taga kadi Luwə gər dəwe kin al tɔ.

³⁹ Be ə, ngakom je, isangi rəbi kadi əli ta ki ta Luwə ti, nɪngə otɪ kadi ɔgi dɔ kəl ndon ta je ki dəw gər dəe al.

⁴⁰ Nə ke ə kadi ne je pəti rai ne go rəbi ki dana.

15

Ta ki Jəju Kirisi lo koy ti

¹ NGakom je, m-ole mesi dɔ Poy Ta ti ki Maji ki ndɔ ki m-ilə səsi mbəe kəte ka kin. E ta ki itaai ə uwəi goe səm bitɪ bone.

² E Poy Ta ki Maji kin ə adi səsi kaji, loki uwəi goe səm təkɪ ndo ki m-ilə-n səsi mbēe. Re e be al ningə, kadi-me ləsi e ne ki ndangi kare.

³ Tado ne ndo ki dəsəy ki madi səsi e ne ndo ki mi wa ə m-taa. Adi e Kirisi ki oy mbata majal je ləje təkɪ makitibi lə Luwə əl-n✧.

⁴ Dibi-e ra ndo mitə ningə tee lo koy ti təkɪ ndangi me makitibi ti lə Luwə✧.

⁵ Tee həy ki rə Piyər ti taa ki rə njé ndo je ti ki dəgi gide e joo tə✧.

⁶ Go ti gogi ningə, tee həy ki rə ngako je ti ki asi bu mi ki gide ki kawī-naa. Dije ngay dan dije ti kin isi ki dode taa bəy. Ki madi je dande ti ə oyi.

⁷ Go ti bəy, tee həy ki rə Jaki ti taa ki rə njé kaw kilə je ti pəti tə.

⁸ Gode ti pəti ningə, tee ki rəm ti həy, mi ki mi ngon ki kər✧.

⁹ Mi ki du dan njé kaw kilə je ti pəti, tado m-asi kadi dəw bar-m nje kaw kilə al. M-asi al, tado mi nje kadi kə njé kaw-naa je lə Luwə✧.

¹⁰ Nə e ki takul me-maji lə Luwə ə m-təl-n dəw ki be kin bone. Ningə me-maji lie ki mbata ləm e ki ndangi al tə. Tado m-ra kilə m-itə ndəgi njé kaw kilə je pəti. Ke ə e mi ki dəm ə m-ra kilə kin al, nə e me-maji lə Luwə ə e səm.

¹¹ E be ə, re e mi ə se ndəgi njé kaw kilə je ka, e Poy Ta ki Maji ki kare wa kin ə j-isi j-ilə səsi mbēe.

Ta ki njé koy je lo koy ti

✧ 15:3 Ejay 53.5-12 ✧ 15:4 Pa je 16.10; Oje 6.2 ✧ 15:5 Lk 24.34, 36; Mt 28.16-17; Mk 16.14; Ja 20.19 ✧ 15:8 Knjk 9.3-6 ✧ 15:9 Knjk 8.3

12 Je j-isi j-ilə mbē kī Kirisi lo koy ti, ə dije madi dansi ti əi nə: «Njé koy je a i̇i lo koy ti al,» tə kin e ta ki ban dana?

13 Re njé koy je a i̇i lo koy ti al ningə, Kirisi ka j̇ lo koy ti al tə.

14 Ə re Kirisi j̇ lo koy ti al ningə, j-ilə mbē ki ndangi, taa kadi-me ləsi ka e ki ndangi tə.

15 Re e ki rəjeti, kadi njé koy je a i̇i lo koy ti al, ə je j-əl j-ə nə: «Luwə tēē ki Kirisi lo koy ti» ningə, lo kin ti, j̇i təl njé ma naji je ki ngom də Luwə ti. Tadə Luwə tēē ki Kirisi lo koy ti al.

16 Re njé koy je a i̇i lo koy ti al ningə, Kirisi ka j̇ lo koy ti al tə.

17 Ə re Kirisi j̇ lo koy ti al ningə, kadi-me ləsi e ne ki ndangi kare, isi me majal ti ləsi ba bəy.

18 Ningə njé je ki oyi me Kirisi ti ka tade ti tə.

19 Re ne kində me də ti ləje ki j-adi-n meje Kirisi e mbata ne je ki bone par ningə, je njé kəm-to-ndoo ki itə ndəgi dije pəti.

20 Nə ke ə, Kirisi j̇ taa dan njé koy je ti təki rəjeti. E kandi ki dəsəy lə njé je ki oyi.

21 Ningə, təki e ki go rəbi lə dəw ki kare ə yo re-n də dije ti dənangi ti ka kin ə, ki go rəbi lə dəw ki kare, njé koy je a j̇ taa lo koy ti tə.

22 Təki koy ɔr-n go dije ti pəti ki go rəbi lə Adam ka kin ə, dije pəti a təli kadi isi ki dəde taa ki go rəbi lə Kirisi tə[☆].

23 Ke ə, kī lo koy ti kin a e ki go loe go loe. Kirisi a j̇ kəte tə kandi ki dəsəy, ningə dəkagilo təl-e ti, njé je ki adi-e mede a i̇i taai lo koy ti tə.

24 Go ne je ti kin pəti ningə dəbəy ne je a re. Kirisi

☆ 15:22 Kilə ngirə ne je 3.17-19; Rm 5.12-21

a tuji kōbe je, ki tōgi kōbe je, ki tōgi ndil je ki majal, bəy taa a təl ki kōbe adi Luwə ki Bawje.

25 Tado, səbi kadi Kirisi a o be biti kadi Luwə ilə njé bəe je gin njae ti[☆].

26 Ningə, nje bə ki dōbəy ti ki a tuje e koy.

27 Tado makitibi lə Luwə ə nə: «Luwə ilə ne je pəti gin tōge ti[☆].» Ningə kəl kə nə «ne je pəti əi gin tōge ti» kin oji kadi Luwə e gin tōgi ti lə Kirisi tō al. E Luwə ə ilə ne je pəti gin tōgi ti lə Kirisi.

28 Dəkagilo ki ne je pəti əi gin tōgi ti lə Kirisi ningə, NGon wa ki dōne a ilə dōne gin tōgi ti lə Luwə ki nje kulə ne je pəti gin tōge ti, mba kadi Luwə e ne je pəti me ne je ti pəti tō.

29 Re e be al ningə, njé je ki adi isi rai-de batəm to njé koy je ti kin, rai be mbata kingə ri me ti ə? A ingəi ri me ti loki njé koy je a jji taa lo koy ti al?

30 Taa je wa ka, ki mba ri ə ki ndo je pəti j-ilə-n rōje ji koy ti ə?

31 Ki rōjeti, ngakom je, ki ndo je kare kare pəti m-a ta koy ti. Ningə m-ingə rōnəl ki takulsi ki mbata kində rō naa ti ləje dō kilə ti ki Jəju Kirisi, ki e Bəbe ləje.

32 Me be bo ti ki Epəji, m-rō ki da je ki wale. Ningə re e ki go rəbi ne ra lə darō par ə, e ri ə m-a m-ingə me ti ə? Re njé koy je a jji lo koy ti al ningə, adi «j-usoi je j-ayi-naa je nə lo ti ə j-a j-oyi[☆].»

33 Ədi rōsi al, «Indole-naa ki nje ra majal ə a təl nje ra majal tō.»

34 Maji kadi itəli iməri ta ki maji, ə itaai kəə ta ra majal ti. MBata dije madi ngay dansi ti gəri Luwə al. M-əl ta kin be mba kadi adi səsi rōsol.

☆ 15:25 Pa je 110.1 ☆ 15:27 Pa je 8.7 ☆ 15:32 Ejay 22.13

Darɔ ki i lo koy ti

³⁵ Dije madi a daji ta əi nə se ki go rəbi ki ban 6a dije a i*̄* lo koy ti wa? Ɖ se a i*̄* ki darɔ ki ban wa?

³⁶ I mbə dəw, kə ko ki idibi kin, re oy al ə, a ibə al tɔ.

³⁷ Ningə e darɔ ne wa ki idibi kin ə a bə al, nə e kande ki me ti. Dɔmaji ə e kandi təy, ə se kandi ne madi ki rangi.

³⁸ Luwə wa ade kadi rɔ ki go me ndigi ti ləne. Ningə kandi ne ki ra ra ka, Luwə ade kadi rɔ ki sɔbi dɔe.

³⁹ Ne je ki njé kɔdi rɔde pəti, darɔde to dangi dangi ɔi titi-naa al. Darɔ dije to ta dangi, darɔ da je to ta dangi, darɔ yəl je to ta dangi, taa darɔ kanji je to ta dangi tɔ.

⁴⁰ Ne kində je ki dɔrə ti, ndolede e dangi taa ne kində je ki dɔnangi ti ne ndolede e ta dangi tɔ.

⁴¹ Kadi ɔsi ta dangi, nay nda ta dangi, taa mee je ndoyde to ta dangi tɔ. Ningə darɔ mee je wa kin ka ndoyde to dangi dangi ɔəy tɔ.

⁴² Be ə, k*̄* lo koy ti lə njé koy je ka to be tɔ. Darɔ dəw ki dibi e darɔ ki a ndum, nə darɔ ki a i lo koy ti e darɔ ki a ndum al.

⁴³ Dibi-e tə darɔ ki dangi ti, nə a tɛɛ lo koy ti ki darɔ ki kɔsi-gon. Dibi-e tə darɔ ki tɔge goto, nə a tɛɛ ki darɔ ki tɔgi.

⁴⁴ Dibi-e tə darɔ dəw, nə a tɛɛ lo koy ti ki darɔ ki go NDil ti. Təki darɔ ki go lo dəw ti to ka kin ə, darɔ ki go ndil ti ka to nɔɔ tɔ.

⁴⁵ E be ə, makitibi lə Luwə ə nə: «Adam ki dɔsəy e dəw ki nje kisi ki dɔne taa[☆],» ningə Adam ki dɔbəy ti e NDil ki nje kadi dije kaji.

☆ 15:45 Kilə ngirə ne je 2.7

46 E Adam ki go NDil ti ə re kəte al, nə e e ki go darə ti ə re kəte, ningə e ki go NDil ti uti goe.

47 Adam ki dəsəy, e dəw ki dənangi ti ne, tadə e bu dənangi ə Luwə ibə. Nə Adam ki kə joo j dərə ti taa ə re.

48 Be ə, dəw ki Luwə ra-e ki bu dənangi titi-naa ki ne kində je ki dənangi ti ne, ə dəw ki j dərə ti taa, titi-naa ki ne kində je ki dərə ti taa tə.

49 Ningə, tək i ji titi-naa ki dəw ki rai-e ki bu dənangi ka kin ə, j-a titi-naa ki e ki j dərə ti taa tə.

50 NGakom je, m-əl səsi madi oi tək i darə ki məsi asi kadi a oo kəbe lə Luwə al, taa darə ki ndum asi kadi tē lo ti ki dum ndum, al tə.

51 M-ge kadi igəri ne ki to lo ɔyɔ ti kin: J-əi pəti j-a j-oyi al, nə j-əi pəti j-a mbəli rəje.

52 Təbi ki dəbəy ti a ɔa ningə, tə bəl kəm ki kində sipi be par ə dije pəti a mbəli. Loki təbi a ɔa ningə, njé koy je a j i ki rə ki a dum ndum, ningə je, j-a mbəl rəje.

53 Tadə səbi kadi rə ki ndum un rə ki dum ndum, taa rə ki koy kadi un rə ki dum koy nim tə.

54 Loki rə ki ndum a un rə ki dum ndum, ə rə ki koy a un rə ki dum koy kin ningə, ta ki makitibi lə Luwə ə nə:

«Rə tət i yo ratata» kin a təl tane.

55 «J yo, tət i rə ləi e ra?

J yo, kəngi e ra?»

56 Kəngi yo e majal, ningə təgi majal e ndu-kun tə.

57 Adi ji rai oyo Luwə ki adi ji tət i rə ki takul Bəbe ləje Jəju Kirisi.

58 Lo kin ti, ngakom je ki njé ndigi ləm, uwəi təgisi ba, ai də njasi ti me kilə ti lə Bəbe ki kanji kə. Tadə

kō ki isi ingəi me kilə ti lə Luwə kin e kare ki ndangi al.

16

Nə kaw mbata njé kaw-naa je ki Jorijaləm

¹ Ki ɔji dɔ nə kaw ki mbata lə dije lə Luwə ki isi Jorijaləm ti[☆], m-dəji səsi kadi irai təki m-ɔji-n njé kaw-naa je ki dɔnangi Galasi ti kin be tɔ.

² M-əl səsi kadi ndɔ ki dɔ kəte lə ndɔ je ki siri pəti pəti, kadi dəw ki ra dansi ti, ɔr nə me nə ti ləne ndəy ngəm dangi mbata kilə kin. Kadi ɔr ki go tɔge ti ki Luwə ade-n. Irai be mba kadi m-re ɔəy taa ikawi nə, al.

³ Ningə, dəkagilo ki m-a m-tɛɛ dansi ti ɔa, m-a m-ilə ki dije ki səi je wa imbəti-de, Jorijaləm ti. M-a m-adi-de makitibi jide ti kadi awi ki kadi-kare je ləsi.

⁴ A kin ə re to kadi mi wa m-aw ki rəm ningə, a awi səm naa ti tɔ.

Kəji kaw mba lə Pol

⁵ M-a m-tɛɛ rəsi ti nɔɔ ki ta rəbi ki Masəduwan ti. Tado, m-a m-ində dɔnangi ki Masəduwan gangi[☆].

⁶ Dəmajɪ ə, m-a m-ra ndɔ je rəsi ti. Maji ə ɔa ka a gangi dəm ti rəsi ti, kadi tə indəi-mi ta rəbi ti adi m-aw lo ki sɔbi kadi m-aw ti.

⁷ Kawm kin, m-ge kadi re Luwə ndigi səm dɔ ti ningə, m-ra səsi ngan ndɔ je ki asi tati. Kadi m-o səsi ki njam taa par al.

⁸ Ningə, m-a m-isi me ɔe bo ti ki Epəji ratata dəkagilo Pətəkoti ti.

⁹ Njé bə je ləm əi ngay Epəji ti, nə ta rəbi to tagira nɔm ti wətəngi kadi m-ra-n kilə ləm[☆].

☆ 16:1 Rm 15.25-26 ☆ 16:5 Knjk 19.21 ☆ 16:9 8-9: Knjk 19.8-10

10 Re Timote re teeṭe dansi ti ningə[☆], irai-e adi e ki rənəl dansi ti, tado e ka isi ra kilə lə Babe tə mi be tə.

11 Kadi dəw madi kare dansi ti kide al. Ningə kadi indəi-e ta rəbi ti kadi re teeṭe rəm ti ki maje. Tado m-isi m-ngəm-e ki ndəgi ngako je ki a əi sie.

12 Ki əji də ngokoje Apolosi, m-ilə dīngəm me ti ngay kadi aw rəsi ti, ində rəne naa ti ki ngakoje je ki isi awi ki rəsi ti, nə mee ndigi kaw ki basine ti kin al bəy[☆]. NDə ki ingə rəbi ə a aw bəy.

Ta ki kəji ki dəbəy ti ki kuwə ji-naa

13 Isi dəgi ti, ai də njasi ti me kadi-me ti ləsi, ai dīngəm ə uwəi təgi si ba.

14 Maji kadi irai kilə je pəti me ndigi-naa ti.

15 NGakom je, m-gər kadi igəri Isitəpanasi ki dije ki me kəy ti lie maji[☆]. Əi dije ki dəsəy ki adi mede dənangi ti ki Akay. Ningə, ki go me ndigi ti ləde, uni rəde kadi rai ki dije lə Luwə. Be ə, m-dəji səsi ne kare bəy.

16 Maji kadi, itəli rəsi go ta ti lə dije ki be kin, ə itəli rəsi go ta ti lə dije ki indəi rəde ta kilə ti isi rai səde tə.

17 Rəm nəl-m ngay də re ti lə Isitəpanasi, ki Pərtunatusi, ki Akaykusi. Tado, rai ne je ngay adi-mi tosi ti.

18 Uwəi angalm indəi nangi təkai rai səsi ka kin be tə.

19 *NJé kaw-naa je ki dənangi Aji ti uwəi jisi. Akila əi ki Piri sil[☆], naa ti ki njé kaw-naa je ki isi me kəy ti ləde uwəi jisi ngay tə.

20 NGakoje je pəti uwəi jisi. Maji kadi uwəi ji-naa mbosi ti ki rənəl.

☆ 16:10 4.17 ☆ 16:12 Knjk 18.24 ☆ 16:15 1.16 ☆ 16:19 Knjk 18.2

²¹ Nīngə, e mi Pol ə wa ə m-dangi ta kuwə ji kīn ki jim.

²² Re dəw madi dansi ti ndigi Luwə al nīngə, kadi Luwə man-e. «Marana ta», Bəbe re.

²³ Kadi me-maji lə Bəbe Jəju e naa ti səsi.

²⁴ M-ndigi səsi kare kare pəti me kində rə naa ti ki Jəju Kiriisi.

KĒLƏ-MĪNDĪ KĪ SĪĠ

New Testament in Bedjond (CD:bjv:Bedjond)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bedjond

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Bedjond

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-11-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
a4f34a03-c89e-55e0-bc3f-22f7829df823